

వినిడమ్

అంతర్జాతీయ తెలుగు సాహిత్య మన పత్రిక

సంపాదక వర్గం

సంపాదకుడు

కె.వి.గోపిందరావు

అను సంపాదకులు

టి.ఎల్.ఎస్.రావు

విభాగకర్త

కె.వి.ఎస్.గోపిందరావు

కె.వి.ఎస్.శరత్ బాబు

కె.వి.ఎస్.నిజయకుమార్

కె.రత్నకుమార్

చందా వివరాలు

శాశ్వత చందా 1000.00

ఉచిత చందా 250.00

త్రైమాసిక చందా 52.00

సంవత్సర చందా 18.00

ఎయిర్ మెయిల్ గంటకొన 200.00

ప్రీమియం (సంవత్సరం) 45.00

చంకిరం కలెక్షన్ అకౌంట్ నంబర్:

వినిడమ్

స.శా.కా.పు. పుస్తకాలాశ్రమం

మద్రాసు-600004

ఈ సంచికలో

అక్టోబరు 1985

ద్యానం, సంపాదకుని పేజీ	2
తపాలా సర్వీసుల కథ	4
మీకు తెలుసా:	8
సంగీత త్రిమూర్తులు	9
అందరికీ ఆహార నియమం	14
భారత యోగులు - వేదవ్యాసుడు	17
కోరింత దగ్గు అంటే:	21
యోచనా శక్తి పెంపొందాలంటే:	22
తమింగిళం	25
పసిడి పలుకులు	30
కలం ప్లేహితులు	31
మన రాష్ట్రాలు - విజిల్	32
క్రాంతి రుచులు	35
బహుమతి పొందిన వ్యాసం	38
సియర్స్ బవర్	41
ఉత్తమ రచనలు చేయడం ఎలా:	43
వాలుతూన్న పీజాబవరు	46
ఊనర వెల్లి	47
విజ్ఞాన విదర్శనలు	51
వీరిని గురించి తెలుసుకోండి	55
మంచిపేళ్ళు మందును మించిన ఔషధం	57
పోటీలు	59
పోటీలు (పరికాలు)	68

ముఖచిత్రం-కలర్ బ్రూన్స్ రెబ్బె: ఎన్. శివప్సారాయణ, మద్రాసు-17.

లుగు వినిడమ్ కు ఇది గౌరవ సంచిక

ద్రావణం

ఇతరులపట్ల ప్రవర్తన

జేమ్స్ ఎరెస్

“ఇతరుల పట్ల నే నెలా ప్రవర్తిస్తున్నాను?” “ఇతరులకు నేను ఏం చేస్తున్నాను?” “ఇతరులను గురించి నేను ఏమి అనుకుంటున్నాను?” “నా ఆలోచనలన్నీ అతి సంకుచితమైన స్వార్థాపేక్ష లేకుండా నిష్కల్మషమైన ప్రేమానురాగాలతో ఉన్నాయా? లేక శక్రుత్వంతో, విరోధభావంతో పగ తీర్చుకోడానికి బలాన్ని సాధించుకోడానికి స్వప్రయోజనంతో, దురభిమానంతో ఉన్నాయా?” అని ఒక్కసారి ప్రశాంతమైన మానసిక కుహరంలో ప్రశ్నించుకుని విటని చేసే చేత (మిగతా 7 క పేజీలో)

సంపాదకునిపేజీ

సిగ్గుపడి పోకూడదు

క్రొందరికి ఎక్కడిలేని పిగ్గుతో ముఖం ముడుచుకు పోతుంది. ఈ కోవకు చెందిన వాళ్లు క్రొత్త వాళ్లు దగ్గర అనవసరంగా సంకోచపడిపోతారు. ముఖం వంచేసుకుంటారు. విర్యయంగా మాట్లాడలేరు. ఇటువంటివారు పదిమంది చేరిన సభల్లో, సమావేశాల్లో, సదస్సులలో ఒక విధమైన భయంతో గట్టుమీద చేపలా కనిపిస్తారు. ముచ్చెమటల కక్కుకుంటారు. కరీరం వణుకుతుంది కనిపిస్తుంది, మాట తడబడుతుంది. ఏదో సంకోచపడిపోతారు. ఇవన్నీకూడా సిగ్గు విడియం వల్ల ఏర్పడతాయి.

మనస్సులో ఒకరకమైన మ్యానకా భావ జనిస్తుంది. ఎదుటివారి కంటే తక్కువగా ఉన్నామని మనస్సులో పెంచుకోడం వల్ల ఏ అవరించుకు పోతుంది లోకంలో ప్రత్యక్షికి కొద్దో, గొప్పి ఈ మ్యానకా భావం ఉండనే ఉంటుంది. ఇది కేవలం భ్రాంతి కలుగుతుంది. విజానికి ఒకరు అదికు ఇంకొకరు పిడులు అనే మాటకు అర్థం లే ఎవరి లోపాలు వారికి ఉండడం సహా ప్రపంచంలో ఏ కొద్దిమందికో తప్ప విశ్వాసం అందరిలోనూ లోపిస్తుంది. విశ్వాసం ఒక పినరు తగ్గితే నైరా

“కోపము, అమిత సంకోపము, గర్వము, అత్తు ప్రి, దుర్భిమానము, పోషరికము . ఈ అరుగుజులు దుర్మార్గ గుణములు.”

నిప్పుహా మొగు జూపుతాయి. దాంతో క్రొత్తవాళ్ళ ముందర ఎక్కడలేని పిగ్గు వట్టు కుంటుంది. ఇలాంటి వాళ్ళు నలుగురితో చేరదు

కదా సాంఘిక సమావేశాలలో పాల్గొనటానికి అడుగు వెనకేస్తారు. మరొకొందరు అతి దైర్యంగా ఆనలు తొణకరు. విరికితనాన్ని కనిపించనీయరు.

పెద్ద పెద్ద రాజకీయ యోధులు కూడా పిగ్గుకు లొంగిపోయినవారే. వీరందరినీ ఒకటే మ్యూసకా భావన. కొంతమంది ఎక్కడలేని గొప్పతనాన్ని ప్రకటించుకుంటారు; అభినయిస్తారు. విజానికి వీరిలో ఆత్మవిశ్వాసం కూన్యం. మనోనిబ్బరం ఉండదు. సత్ప్రసర్తనకు తగిన శిక్షణ ఉండదు. వాస్తవానికి ఈ అభినయమంతా తక్కువ తనపు భావనను మూసిపెట్టుకోడానికే. కాని అధికారం చలాయించడం, అనవసరమైన వాదాంత్యం, శాంతిత్వం, బెన్నుత్వభావం, గొప్పవాళ్ళం అని అనుకోడం అతి వీధమైన సాంఘికమైన లోపాలు. సహజ పొందర్యానికి ఇవి శత్రు

వులు. పిగ్గు, లజ్జ, దిగ్భయం, సంకోచం అందరికీ ఉండేవే. వ్యక్తిగతంగా వివిధ రూపాలుగా విజృంభిస్తూ ఉంటాయి. పిగ్గు పడడం సర్వసాధారణం. ఎవరికి వారే సంస్కరించుకో దానికి ప్రయత్నించాలి. ఇంకొకరు ఎవరో మనవి సంస్కరిస్తారు అనుకోడం అసంభవం. దీక్షతో కృషిచేస్తే ఆత్మవిశ్వాసం పౌలభ్యంగా సాధించవచ్చు.

మనో నిబ్బరం, ఆత్మ విశ్వాసం, నిండు, మనస్సు అనుభవం మీద ఆలంబకతాయి. ప్రత్యేకత ప్రకటించుకోవాలి. వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రదర్శించుకోడానికి ప్రత్యేకత అవసరం. ప్రత్యేకత వ్యక్తిత్వానికి పుష్టి. ఇట్టి ప్రత్యేకతను సాధించుకున్నవారు చిత్తస్థైర్యంతో ముందుకు సాగిపోతూ ఉంటారు. ●

విగ్నేదమ్ పాతకాపీలు

ఫిబ్రవరి '83, మార్చి '83; ఫిబ్రవరి '84 నుంచీ డిసెంబరు '84; జనవరి '85 నుంచీ మే '85 కాపీలు మావద్ద ఉన్నవి. 1983 కాపీల వెల రూ. 1.75 లు, 1984 కాపీల వెల రూ. 13.00 లు; 1985 కాపీల వెల రూ. 9.25 లు. డిజిటల్ ప్రింట్స్ పొందడానికి కాపీల వెలతోపాటు రూ. 2.75 చేర్చి M. O. పంపాలి. 'విగ్నేదమ్' 9, డేకారోడ్డు, మద్రాసు-600 004.

—నర్మలలేషన్ మేనేజర్.

“చారిద్ర్యము చేత ఎంత వీడించబడినను.

ధర్మమార్గమున తప్పకుండుట గొరవహేతువు.”

తెలంగాణ సర్వీసుల కథ

రాఘవేంద్రరావు

ప్రపంచంలో అమెరికా దేశములు మిక్కిలి ఎక్కువగా జాబులు ప్రాసెసుకుంటారు. 1982 వ సంవత్సరంలో అమెరికాలో 114 బిలియన్ల ఉత్పాదన, పార్శిల్లు (బంగీలు)

గుర్రం మీద తపాలా బట్టాడు

క్లియర్ చేయడానికి 8,89,557 మంది జనం 1,88,982 కార్లు, బ్రహ్మలు వివియోగింప బడ్డాయి! ఈ రెక్క ప్రకారం సంవత్సరానికి నరానరి కలనరి 494 ఉత్పాదన కేలకాయి. 1840 వ సంవత్సరం దాకా అనలు తపాలా బిళ్ళలే లేని ప్రపంచంలో దీని పరిశ్ర ఇంకా ఎంత పెద్దదిగా ఉంటుందో, ఈమధ్య 1985 సం. జూలైలో బ్రిటిష్ పోస్ట్ అఫీసు రాయల్ మెయిల్ సర్వీసు 360 వ వార్షికోత్సవాన్ని అత్యంత వైభవంగా జరుపుకుంది.

1836 వ సం. జూలై మాసంలో 1 వ చార్లెస్ రాజా తన స్వంత క్యూరియర్ (వార్తా వాహకుడు) సర్వీసును ప్రజల పోకర్యం కోసం ప్రారంభించాడు. ఆ నాడు పోస్ట్ అఫీసులు లేవు. ఉత్పాదన బట్టాడా చేయడానికి పోస్ట్మెన్ పోకర్యం లేదు. ప్లాని కంగా ఎర్పాడైన దివాణంలోనో, సతం లోనో పేకరించబడ్డ ఉత్పాదన ఎవరికివారు వెళ్ళి తీసుకోవాలి వచ్చేది.

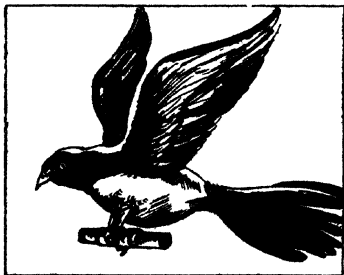
పమకాలిన భారతదేశంలో కూడా తపాలా పోకర్యాలు ఎంతమాత్రం మెరుగ్గా లేవు. అతి దుర్లభము, కష్టపాద్యం అయిన ఈ పని తపాలా రన్నర్లు చేపట్టేవారు. ఉత్తర ప్రత్యుత్పాదన జరుపుకోదం రాజాలకు మూతమే చెల్లుతూ ఉండేది. అక్కరు (1542-1605) వార్తా వాహకులకు 130 మొదలు 145 కి.మీ దూరం ప్రయాణించడానికి 24 గంటలు వట్టింది.

ఆంగ్ల భాషలో మొట్టమొదట 'పోస్టు' అంటే ఒక విధమైన తోడినంది అని అర్థం. కానీ ఈ పోస్టు అనే పదం లాటిన్ భాషలో పాపిటన్ (స్థిర ప్రదేశం) అనే పదం నుంచే వచ్చింది. వేలకొంది మైళ్ళ దూరం ప్రయాణించే ఉత్పాదనకు ఈ మాటకు ఉండే సంబంధం వింతగానే కనిపిస్తుంది. కానీ ఈ

“తన అంతిమనిమన తగిన వేషము గలిగి యుండుట మేలు, తమ్ముకామ పొగడుకొనక ఉండుట - ఉచితము.”

వీర ప్రదేశాల, స్థానాలవల్ల ఉత్తరాలను
శీఘ్రంగా పంపడానికి వీలు కలిగేది.

ఇంజనెల్లా మహారాణికి కాలం బస్
ప్రయాణం విషయం 5 నెలలకు తరువాత

ఉత్తరాలు తీసుకుపోతున్న పావురం

తెలిసింది. 1885 వ సంవత్సరంలో లింకన్
హత్య యూరప్ లో తెలియడానికి 2 వారాలు
వట్టింది. ఇప్పుడు వార్తలు అతి వేగంగా
తెలుస్తాయి. ఈ నాటి పోస్టు సర్వీసులు ఇంత
వేగం పుంజుకోడానికి 100 సంవత్సరాలు
పైనే వట్టింది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా మోస్పెర్ట్ లో ఈ పోస్ట్ లో
సర్వీసుల జ్ఞాపకార్థంగా నిర్మించబడిన కట్టడం
ఒకటైంది. ప్రాచీన కాలపు పోర్చుగీసు పాద
రక్ష రూపంలో నిర్మించబడిన ఈ మందిరం
ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి పోస్ట్ బాక్స్ జ్ఞాప
కార్థం నిర్మించబడింది.

1501 వ సం.లో పోర్చుగీసు నావికుడైన
జోవోడాస్ నా నిర్వహణలో గల నాటగు
ఓడలు ఇండియాకు వస్తూ మోస్పెర్ట్ లో

ప్రవేశించాయి. ఇక్కడ ఒక చెట్టుకు వ్రేలాడ
గట్టిన మాలో ఒక ఉత్తరం కనిపించింది.
వీడు కాగితం మీద వ్రాసిన ఈ ఉత్తరం విప్పి
చదివితే బార్లో మ్యూడయాస్ అనే పోర్చు
గీసు నావికుడు అంతకు ముందు సంవత్స
రంలో ప్రయాణం చేస్తూ అక్కడ సంభ
వించిన పెద్ద తుపానులో మునిగిపోయినట్లు
సమాచారం వ్రాసిపెట్టబడి ఉంది. ఆ మోర
ప్రమాదంలో బ్రిటికి బయటబడ్డ ఒక వ్యక్తి
ఆ సంఘటనను వివరంగా వ్రాసి ఎవరైనా
చూసినవారు చదివి తెలుసుకుంటారని ఒక
'మా'లో భద్రంగా పెట్టి ఒక చెట్టుకు ఆ

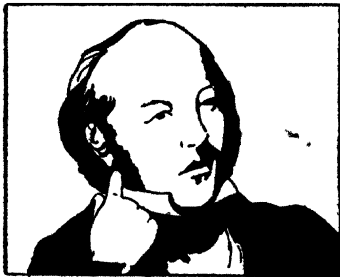
మీ గురించి పది నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు

మీరు ఒక ఆపీసు రూముకి వెళ్ళినప్పుడు
గానీ, ఏదైనా ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళినప్పుడుగానీ
మీ పరివరణం లేకపోయినా మీ పై అరివిబట్టి
నికరంగా ఈ పది నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు.

1. మీ ఆర్థికస్థాయి.
2. మీ విద్యాస్థాయి.
3. మీ నాణ్యత.
4. మీ సాంఘిక గౌరవం.
5. మీ నాగరికత.
6. మీకు సంక్రమించిన పిశ్చార్తం.
7. మీకు సంక్రమించిన విద్యాబుద్ధి.
8. మీకు సంక్రమించిన సాంఘిక
మర్యాద.
9. మీ విజయం.
10. మీ నైతిక ధర్మ ప్రవర్తన.

“ఒక నమ్మద్రమును దాటుకునేట్లు పాదనముగా మున్నదో,
అట్లే నత్యగుణము పావనముద్రమును దాటుటకు పాదనమని చెప్పల వచ్చు.”

మాను ప్రేలాదగట్టాడు. ఇదే ఒకనాడు ప్రపంచంలో మొట్ట మొదట పోస్ట్‌బాక్స్ కాగలదని ఆ నావికుడు కలలో కూడా అనుకోలేదు.

రొండపాల్

అనలు వార్తలు వందదం, అండుకోడం ఎప్పుడో క్రీస్తు యుగానికి ముందే ప్రారంభమైనా, సందేశాలు వందదం అనే భావన మన భారతీయ భావనగానే తోస్తుంది. రామాయణంలో హనుమంతుడు తీసుకువెళ్ళిన వార్త హనుమత్పండేళం, మేముడు తీసుకువెళ్ళిన యక్ష సందేశం మేఘ సందేశం, నలుడు దమయంతికి పంపిన సందేశం హంస సందేశం. ఈ విధంగా మన సంస్కృతంలో ఎన్నో సందేశాలు ఉన్నాయి. అలాగే గ్రీకు కథలలో రన్నరులతో ప్రారంభమైంది. 358-323 బి.సి.లో అలెగ్జాండరు వియోగించిన ఫిలోడిడెస్ అనే రన్నరు 9 గంటలలో 98 కి.మీ. ప్రయాణం చేసాడని.

నలామిన విజయం తరువాత పవిత్ర

జ్యోతిని కేవలదానికి దెల్‌పానకు వందబిలి యుకిదాన్ ఒక్క రోజులో 200 కి.మీ. వరుగెత్తి దివ్యజ్యోతిని తెచ్చి ఇచ్చి వెంటనే మరణించాడు. డారియస్ నాయకత్వంలో పరియనులు గ్రీసును దండెత్తినప్పుడు స్పార్టానుల సహాయం కోసం పంపబడిన ఫిలిప్పాస్ చాలాదూరం వరుగెత్తాడు. ఫిలిప్పాస్ ఒకటిన్నర రోజులలో 240 కి.మీ. దూరం స్పార్టా (sparta) కు వెళ్ళి తిరిగి వచ్చాడని. ఈ సమయంలో చైనాలో ప్రజలు తమ తపాలా పోకర్కాంను తామే ఏర్పరచుకున్నారు. చైనావారు పావురాలను పెంచి వాటికి ఉత్తరాలను తీసుకువెళ్ళడానికి తగిన శిక్షణ ఇచ్చారు. వారు వ్రాసిన ఉత్తరాలను చుట్టూ చుట్టి వాటిని పావురాల తోక మధ్య ఈకలకు కట్టేవారు. 8 వ శతాబ్దంలో ఆరబ్బులకు పావురాల ద్వారా ఉత్తరాలు వందదం ఒక కళగా రూపొందింది. దీనిని యూరపులో ప్రవేశపెట్టారు. ఈనాడు కూడా దక్షిణ ససిఫిక మహాసముద్రపు కొన్ని ప్రదేశాలలో చుట్టుపట్ల ద్వీపాలకు ఉత్తరాలు పంపడానికి ఇదే విధానం అవలంబిస్తున్నారు. ఇటీవల 1931 లో దక్షిణ వియట్‌నామ్ పైగాన్ నుండి ఫ్రాన్స్‌లో అర్రానకు 11,200 కి.మీ. దూరం 7 రోజులలో ఒక పావురం ప్రయాణం పూర్తి చేసింది.

పోస్టల్ విధానంలో తరువాత ఒక విప్లవం బయలుదేరింది. మే 1, 1840 న లండన్‌లో మేకొర్డి జనం జనరల్ పోస్టాఫీసు దగ్గర పోస్టిల్ పాంపులను కొన

“కార్యంబులందు కష్టంబుల నోర్చి కొంచెము సుఖంబై నను అ మేలు.”

దానికి మూగారు. ఇది కవిపెట్టింది రౌలండ్ హిల్. ఇతడు ఒక ఉపాధ్యాయుని కుమారుడు. రాజ్ గారికి ఇతడే కమీషనర్. 1887లో 'పోస్ట్ ఆఫీస్ రిఫారమ్స్' అనే గ్రంథం రచించాడు.

రౌలండ్ హిల్ ప్రవేశ పెట్టిన పోస్టేజీ స్టాంపులు 12 వం. తరువాత ఇండియాలో కూడా ప్రారంభమయ్యాయి మొట్టమొదట ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ 1852 లో కరాచీలో పోస్టేజీ స్టాంపులను జారీచేశారు. ఇవి పింట్ ప్రాంతంలో మాత్రమే చెల్లేవి. 1854 లో ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ పోస్టల్ సర్వీసులను డైరెక్టర్ జనరల్ ఆధ్వర్యంలో ప్రత్యేక సంస్థగా ఏర్పరచారు. ఇండియా అంతా చెల్లుబాడే ఆయే స్టాంపులు జారీ చేశారు. 1884లో స్థాపించబడినవి 882 పోస్టాఫీసులు. దేశ మంతటా ఈనాడు 1,40,435 పోస్టాఫీసులున్నాయి. ప్రపంచపు మొట్టమొదటి ఎయిర్ మెయిల్ సర్వీసు 1911 ఫిబ్రవరిలో కాపెన్

(2 వ పేజీ తరువాయి)

లకు. చెప్పే మాటలకు అనువర్తించుకుంటే పరమాత్ముని దివ్యసందేశం అఖండ జ్యోతిగా దేదీప్తిగా ప్రకాశిస్తుంది

ఈ అఖండజ్యోతిలో మానవుడు తన వెనుకటి తప్పులను విమర్శించుకోగలుగుతాడు జీవితంలో సౌందర్యం, నత్తగం, పవిత్రత తెలిసినవస్తాయి. మానవుడు మరింత ఉదాత్తుడుగా ప్రవర్తించగలుగుతాడు

వార్టర్ విండ హమ్, హెన్రీ పెక్వెడ్ అనే ప్రేంచి నైలంట్లు. అలహాబాద్ నుండి హుంబర్ బై ప్లేన్ లో మెయిల్ సంచులు తీసుకు వెళ్ళి నై ప్లేన్ పోస్టాఫీసుకు చేర్చారు.

మ్యాయాద్గు జనరల్ పోస్ట్ ఆఫీస్ తో పోస్టల్ విధానానికి వర్తించే హిరోడోటస్ కాననం - "ఎండ, గాలి, వాన, రాత్రి అనక అతి శ్రమంగా ఉత్తరాలు బట్వాడా చెయ్యబడును" - ద్వారా 500 బి. పి. లో గ్రీకులు దాడి చేసినప్పుడు పర్షియన్లు పోస్టల్ క్యూరియర్స్ను ఉపయోగించినట్లు తెలుస్తూంది.

భారత దేశంలో బాల కార్మికుల సంఖ్య అధికం

ఇంటర్ నేషనల్ లేబర్ ఆర్గనైజేషన్ అంచనా ప్రకారం ప్రపంచంలో భారతదేశం ఎక్కువ బాల కార్మికులను - 195 లక్షల మందిని - వియోగిస్తుంది. వీరు 3 సం.లు మొదలు 15 సం.ల వయస్సుమధ్య ఉంటారు.

“ఉత్తముడుగా నుండువారు తన్నితరలు పొగడినను దానికి నంతోషించరు.”

మీకు తెలుసా?

చైనా కరెన్సీ:

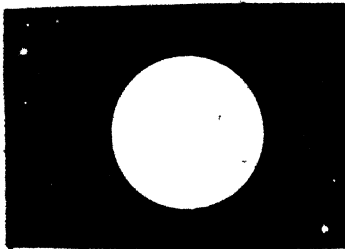
చైనా దేశంలో చైనామణిలో ఉన్న కరెన్సీ యువాన్ (yuan).

లెగనీ అంటే:

మరణశాసన పూర్వకంగా ఇచ్చే ప్రత్యేక మైన పస్తువు లేక సొమ్ము.

రక్తపాటు నివారణకు ఔషధం:

రక్తపోటు నివారణకు ఔషధం 'సర్ప గంది' (Rawolfia Serpentina) అనే మూలికా విశేషంనుంచి తయారు అవుతుంది.

చంద్రుని వద్ద రాత్రింబవళ్ళు:

చంద్రునివద్ద రాత్రింబవళ్ళు సుమారు రెండేసి వారాలు.

ఒక్కసారి పరిభ్రమించడానికి

84 సంవత్సరాలు:

సూర్యుని చుట్టూ ఒక్కసారి తిరగడానికి యురేనస్ గ్రహానికి 84 సంవత్సరాలు పడుతుంది.

ఇనుప ఖనిజం:

ప్రపంచంలో దక్షిణ ఆమెరికా బ్రెజిల్ లో ఇనుప ఖనిజం మిక్కిలి ఎక్కువ.

గాజుతో బాగా అతుక్కునే లోహం:

క్రోమియం లోహం గాజుతో వక్కుగా అతుక్కుంటుంది.

'జై హింద్':

కొరిసారిగా 'జై హింద్' అనే పదాన్ని ఉపయోగించిన భారత వీరుడు సుభాష్ చంద్ర బోస్.

మొదటి రక్షణ మంత్రి:

భారత దేశం 1947 వ సం.లో స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత కొలి రక్షణ మంత్రి జల్ దేవ్ సింగ్.

(మీకా 57 వ పేజీలో)

"బొగ్గంకొరకు చెల్లని మొదలంటా నరుకకూడదు."

సంగీత త్రిమూర్తులు

శ్రీ ముత్తస్వామి దీక్షితులు

సంగీత త్రిమూర్తులనే రత్నత్రయం అని కూడా అంటారు. ఈ రత్నత్రయంలో వయస్సునుబట్టి శ్రీశ్యామశాస్త్రి, శ్రీశ్యామరాజు తరువాత స్వరీంపదగిన వాగేయ కారకుడు శ్రీ ముత్తస్వామి దీక్షితులు (1776- 895).

శ్రీ ముత్తస్వామి దీక్షితులు

ఒక్క సంగీతంలోనే కాక అన్ని శాస్త్రాలలోనూ పరిపూర్ణ పాండిత్యం సంపాదించాడు. ఇతడి జన్మ స్థలం కూడా తిరువాయూరే. పై దీక్షితుల కోయిల్ అనే గ్రామంలో అమ్మ జారు, బాలాంబ వరప్రసాదులైన కారణ జన్మించాడు. చిందిబరవాతస్వామి అనే వన్నాసి

సంబంధము ఇతడి సంగీత రచనకు మూల కారణం. అనేక దివ్యక్షేత్రాలను పందరించి, అనేక తీర్థయాత్రలు కొనసాగించి ఆయా స్థలాలలో వేంచేసియున్న దైవతములపై అనేక కీర్తనలు రచించాడు. ఒక్క కర్ణాటక సంగీతమేగాక హిందుస్థానీ సంగీతం, పాశ్చాత్య సంగీతం తెలుసుకున్నాడు, సంస్కృతం, తెలుగు, తమిళ భాషలలో ఇతడి పాండిత్యం అపారం. సంస్కృతంలోనే ఎక్కువగా కీర్తనలు రచించినా కొన్ని తెలుగులోను, మరీకొన్ని సంస్కృతం, తెలుగు, తమిళం కలిపి రచనలు పాగించాడు.

ఇతడి పూర్వీకులు గుడియార్తం దగ్గరి

కుతుబ్ మినార్ వీధి పడదు

ప్రతి సంవత్సరం జూన్ 22 న తేదీన ఢిల్లీ మెహరాబీలో దారిద్ర్య ప్రసిద్ధమైన కుతుబ్ మినార్ వీధి పడదు. ఉత్తర అక్షాంశ రేఖకు 28.5° డిగ్రీలలో ఉండటం చేత, దాని నిర్మాణం లంబానికి 5 డిగ్రీల వాలుగా ఉండటంవల్ల భూమధ్య రేఖకు ఇరుప్రక్కల మార్పుడు తిరుగుతూ ఉండటంవల్ల దీని వీధి పడదని ముప్రసిద్ధ భూగర్భ శాస్త్రవేత్త జె.వి. శ్రీవాస్తవ అంటున్నాడు.

“ప్రతి విమిషం వద్వివియోగం చేసుకుంటే గంభీర భావంతో అనే వద్వివియోగం కాగలవు.”

- శ్యామశాస్త్రి

నిరించివురం అనే గ్రామం నుండి 1742 వ సం.లో తంజావూరు వలన వచ్చారు. తండ్రి రామస్వామి దీక్షితులు, తల్లి సుబ్బులక్ష్మి అమ్మాళ్ శ్రీరామస్వామి దీక్షితుల పతుర్యం ది ప్రకాశక అనే సుప్రసిద్ధ సంగీత శాస్త్ర గ్రంథం రచించిన ('సంగీత సుధ' రచించిన గోవింద దీక్షితుల కుమారుడు) వెంకట వనివి అక్రయించి 72 మేళరాగాలు, అన్య రాగాలు నేర్చుకున్నాడు. తంజావూరు రాజా అదరానిమానాంకో తిరువారూరులో శ్రీ శ్యాగ రామస్వామి దేవాలయంలో సంగీత కచేరీలు జరిపిస్తూ ఉండేవాడు. హంసధ్వని రాగం కవిపెట్టి సంగీత విద్వాంసుడే శ్రీ రామ స్వామి దీక్షితులు.

రామస్వామి దీక్షితులు, సుబ్బులక్ష్మి అమ్మాళ్ దంపతులకు వై దీక్ష్యరన్ కోవెలలో గల బాలాంబికా దేవి స్వప్నంలో కనిపించి ఒక ముత్యాలహారాన్ని ప్రసాదించిందట. ఆ దేవి అమగ్రహంవల్ల 1778 వ సం.లో వీరికి ఒక పుత్రుడు జన్మించాడు. రామ స్వామి దీక్షితులు కుమారునికి వై దీక్ష్యరన్ కోవెలలో వెలసిన ముత్త కుమారస్వామి - కార్తికేయుడు - పేరుపెట్టి ముత్త కుమార స్వామి అని పిలుస్తూ ఉండేవారు. అమ్మవారు ముత్యాలహారం స్వప్నంలో ప్రసాదించింది కాబట్టి తమిళంలో ముత్యాన్ని ముత్త అంటారు కాబట్టి ఇతని తల్లి పండ్లు తను కుమారునికి ముద్దుగా 'ముత్తస్వామి' అని పేరుపెట్టారు.

ఇతడు వేదాధ్యయనంతో బాటు

సంస్కృత భాషను కూడా అభ్యసించాడు. తండ్రివద్ద సంగీతాన్ని నేర్చుకుని అపారమైన పాండిత్యాన్ని సంపాదించి అచిరకాలంలోనే గొప్ప వాగ్గేయ కారకుడుగా, గానుకుడుగా ప్రసిద్ధిని పొంది, వీణానాయక్యమందు అపూర్వ నైపుణ్యాన్ని సంపాదించాడు

తండ్రి, శ్రీ రామస్వామి దీక్షితులు మద్రాసు దగ్గరి మణలి ఆస్థానాధిపతి ముత్తకృష్ణ మొదలియారు ఆహ్వానంపై వారి ఆస్థానంలో సంగీత విద్వాంసుడుగా చేరు

13 వ శతాబ్దం నుంచీ క్రికెట్ ఆడబడుతుంది

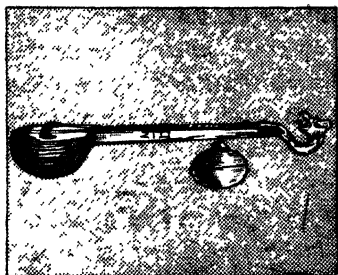
13 వ శతాబ్దం నుంచీ ఆడబడుతున్న క్రికెట్ అది 18 వ శతాబ్దం మధ్య భాగంలో ప్రస్తుత విధంగా మార్చబడింది. క్రికెట్ అనే మాట 1598 లో పాత ఫ్రెంచి భాషలో క్రికెట్ (creeckett) నుంచి వచ్చింది.

“అళయం లేకపోతే ప్రయత్నించరు,
ప్రయత్నం లేకపోతే విజయం సాధించ లేరు.”

కున్నాడు. ముత్తప్పస్వామి మొదలియారు గతించిన తరువాత ఆయన కుమారుడు వేంకటకృష్ణ మొదలియారు రావస్వామి దీక్షితుల కుటుంబాన్ని తండ్రిని మించి గౌరవించాడు. ఈ ప్రభువు నహాయంతో శ్రీ ముత్తప్పస్వామి దీక్షితులు మద్రాసు పెంట్ షార్టి కోటు వచ్చి పాశ్చాత్య సంగీత మర్కాలను గ్రహించాడు. 'గాడ్ సేవ్ ది కింగ్' అనే ఆంగ్ల పాటకి అనుగుణంగా సంస్కృత సాహిత్య శబ్దాన్ని సమకూర్చాడు. పాశ్చాత్య సంగీత పరిచయంవల్ల కర్ణాటక సంగీతానికి ఏదేని ప్రక్కవాద్యంగా స్వీకరించి పుష్టి నొందించాడు.

దీక్షితులు మణి అపానంలో ఉంటూండగానే చిదంబరవాళ యోగి అనే పిద్దుడు మణలికి వచ్చి దీక్షితులకు మహా మంత్రాన్ని ఉపదేశించాడు. తరువాత ముత్తప్పస్వామి దీక్షితులు చిదంబర యోగితో చేరి కాలీయాత్రకు బయలుదేరాడు. అక్కడ ఈ యోగి వలన శ్రీ చిదోపదేశం పొంది, అష్టవిధులను సంపాదించాడు. ఇక్కడ దీక్షితులు హిందుస్థానీ సంగీతాన్ని క్రద్ధగా విని అందలి మెళకువలను అవగాహన చేసుకున్నాడు. బృందావన పారంగ రాగంలో రచించిన 'రంగపుర విహార' కృతిలో ఇతడి హిందుస్థానీ సంగీత జ్ఞానం తెలుస్తుంది. యోగింద్రుడు దీక్షితుల దీక్షకు మెచ్చి ఒక అపూర్వ వీణను తన అశిస్సులతో అనుగ్రహించాడు. ఈ ప్రత్యేక వీణకు యోగముఖము పైకి తిరిగి ఉంటుంది. ఇది నేటికీ శ్రీ ముత్తప్పస్వామి దీక్షితులవారి వంశంలో ఉంది.

శ్రీ ముత్తప్పస్వామి దీక్షితులు గురువుగారి అనుజ్ఞనుపొంది తిరువారూరుకు బయలుదేరాడు. దారిలో తిరు తణి దేవాలయం వంద

శ్రీ దీక్షితుల వీణ

ర్పించి సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని వన్నిదిలో పేవలు చేస్తూ ఉండగా ఒకనాడు చెంగళ్యెరాయుడు అనే ముసలి బ్రాహ్మణుడు దీక్షితులను నోరు తెరువమని నోటిలో పటికెల్లెం పెట్టి మాయ

మిషనరీ కార్యకలాపాలకు 1500 లక్ష డాలర్లు విరాళం

హోలండ్ లో గొప్ప క్రీస్తుంతుడు ఫియట్ డెర్క్సన్ మూడవ ప్రపంచ దేశాల అతి పుష్టి పొందుతూన్న దేశాలులో రోగులనూ, దరిద్రులనూ ఆదుకునే మిషనరీ కార్యకలాపాలకు సుమారు 1500 లక్షల డాలర్లు విరాళం ఇచ్చాడు. "ఇన్నాళ్లు ఈ బాగ్యం అంతా నా తలకు కట్టిన రాతిబండలా ఉంది. ఈ నాటికి వచ్చుకో కలిగిను, హాయిగా ఉంది" అన్నాడు డెర్క్సన్.

"యూదకుల కిచ్చి వెనుక ఇచ్చితినివి చింతింపకుండుట దాని మార్గము."

మయ్యాడబ. వెంటనే శ్రీ ముక్తుస్వామి దీక్షితులు అమితానందంతో ముద్రహృత్స్వామి అ రూపంలో డర్శన మిచ్చాడని గ్రహించి ముద్రహృత్స్వామిని 'గురు గుహ' అని వంధోఽస్తూ తిరు తణి (గురుగుహ) కృతులు రచించాడు. మాయా మాళనుగళలో 'శ్రీనాథాది గురుగుహో జయతి జయతి', అనందభై రచిలో 'మానస గురుగుహ రూపం భజరేరే' మొదలైన ఎనిమిది కీర్తనలను ప్రత్యేకంగా రచించాడు. ఇవి ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ....వంధోదన విభక్తులను ఉదహరిస్తూ ధనుక్కారంగా ఉంటాయి.

శ్రీ ముక్తుస్వామి దీక్షితులు తిరు తణి నుండి బయలుదేరి తిరుపతి క్షేత్రంలో శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిని దర్శించి (తిరుపతి వేంకటేశ్వరస్వామి దీక్షితులవారి కుం దైవము) "శేషావల నాయకం భజామి" అనే కీర్తనను వరాళ రాగంలో రచించాడు. తిరుపతి నుండి శ్రీ కాళహస్తికి వేంచేసి శ్రీకాళహస్తికృతుని మ్రుతించి కాంచీపురం చేరుకున్నాడు. ఇప్పటి శ్రీ కామాక్షీదేవిని, ఏకామ్రేశ్వరుని పేరిస్తూ మనోహరి రాగంలో 'కంజదళాయతాక్షి', హందోళంలో 'పీఠాక్షి కామాక్షి', సరస్వతి మనోహరి రాగంలో 'సరస్వతి మనోహరి', కుర్ద సావేరిలో 'ఏకామ్రేశ్వరాయకి' అని కీర్తించిన కీర్తనలు ప్రసిద్ధములైనవి. ఇప్పటి వరదరాజస్వామిని కూడా కీర్తించాడు. ఇతడు తీర్థయాత్రలు చేస్తూ సరమత ద్వేషం లేకుండా వైవ, వైష్ణవ ఆలయాలు రెండినీ సందర్శించి భక్తి

జ్ఞానపై రాగ్య భావంతో అనేక కీర్తనలను అతి మనోహరంగా, అతి సుందరంగా రచించాడు. ఇతడు హరిహర భేదం ఎరుగని అద్వైతి, స్వార్థ మతస్థుడు. శ్రీ కాళగ రాజా తారక మంపత్రోదేశాన్ని పొందిన ఉపనిషద్బ్రహ్మాంధులు రచించిన 'రామాష్ట పది'కి ఇతడు రాగభాగాదులను ఏర్పరచాడు. శ్రీ రామభక్తిలో ముగ్ధుడై 'రామభక్త'న

కత్తి కంట్

ఎంతో వాడి

అనేక శతాబ్దాల తరబడి వ్రాతలవల్ల అనేక ఇబ్బందులు, ఇక్కట్లు ఏర్పడ్డాయి. మార్టిన్ లూథర్ వ్రాసిన 98 అసమ్మతి వక్రాలవల్ల ప్రొటెస్టాంట్, కాథలిక్కుల పోరాటాలు ప్రారంభమయ్యాయి. నార్థర్, రూసో, మాంచెస్టర్లు రచనలవల్ల పౌర మైన ప్రెంచి విప్లవం ఏర్పడింది. ఇదే విధంగా డాప్టివిస్క్ రచనలవల్ల రష్యా విప్లవం చైతన్యవంతమై రష్యా చక్రవర్తి జారును పతనమయింది.

“అహింస, నత్యం, అచౌర్యం, సరికుద్ధత, మనోవిగ్రహం,

కరుణ, తాపియి అందరూ అనుసరించవలసిన సద్గుణాలు.” — గాంధీజీ

నందకితోహం' (మాంజిరాగం) అనే కీర్తనలో శ్రీరామచంద్రమూర్తి త్రిమూర్తుల సమిష్టి రూపమనియు, 'మామన రమవీర' (మాహారిరాగం) అనే సంకీర్తనలలో శ్రీరామచంద్రమూర్తి పరబ్రహ్మమని శివాదులు చెప్పినట్లు శ్రీరామడు పామరవండిక పానన కర నామధేయుడని వర్ణించాడు.

ఆ తరువాత ఇతడు తిరువారూరులో స్థిరవివాసం ఏర్పరచుకుంటున్నప్పుడు పండలింగ శ్రీత్రములో వెలసిన ఈశ్వరమూర్తుల మీద అనేక సంస్కృత కీర్తనలను రచించాడు. చిదంబర నటరాజస్వామిపై ఇతడి 'అనంద నటన ప్రకాశం' అనే కేదారగౌళ రాగంలో కీర్తన అత్యంత రమణీయంగా నాట్యానికి అనువుగా ఉంటుంది.

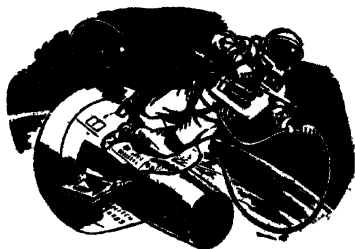
తిరువారూరులో స్థిరవివాసం ఏర్పరచుకుని అప్పటి శ్రీ త్యాగరాజు, కమలాంబ, శ్రీ పీఠోత్పలాంబ, శ్రీ గణేశ. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి మొదలైన దేవతములపై రచించిన అనేక కీర్తనలు, కృతులు కర్ణాటక సంగీతమున సుప్రసిద్ధములు. ఇతడు శ్రీ త్యాగరాజస్వామిపై రచించిన "త్యాగరాజో విరాజితే, త్యాగరాజం భజరే, త్యాగరాజేన నందకితోహం, త్యాగరాజాయ నమస్తే ..." అనేవి విభక్తి కృతులు.

ఇతడు రచించిన నవావరణ కీర్తనలు జగత్ప్రసిద్ధములు. పీఠీయందు శ్రీ దీక్షితుల ప్రతిభ సకాశస్థాయిని అందుకుంది. ఇతడికి గల మంత్రశాస్త్ర పాండిత్యం దేవతాసతిమలలక్షణ విజ్ఞానం పీఠీయందు చిదికమవుతుంది.

ఇతడి నవగ్రహ కీర్తనలలో ఇతడి జ్యోతిష శాస్త్ర పాండిత్యం దోహదపడుతుంది.

ఎట్టయ్యపురంలో సంగీత విద్వాంసుడుగా ఉన్న తన తమ్ముడు బాలస్వామి దీక్షితులను చూడాలని బయలుదేరి దారిలో వర్షంలేక ఏర్పడిన జ్వవ పరిస్థితులను చూసి అమృత పరిణి రాగంలో 'అనందామృత కరిణి', 'అమృతపరిణి హరాది పూజితే శివే భవాని (సుకతా 49 క శేషిలో)

అమెరికా వ్యవసాయ శూన్యంలో పర్యటించాడు

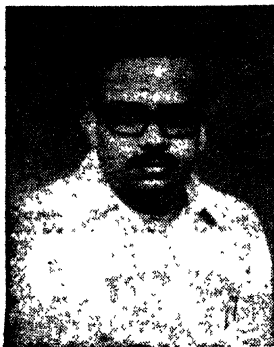

జూన్ 3, 1985 న అంతరాళంలోకి వలస బడిన అమెరికా అంతరిక్షపు నౌక డెమివి-4, భూమి చుట్టూ 4 రోజులలో 82 సార్లు తులీంది. ఈ అంతరిక్ష ప్రయాణంలో శివ బిమిషాలపాటు వ్యవసాయ మైనర్, నౌకను పీడి శూన్యంలో అంతరిక్ష "గన్"తో అత్యంత వైపుణ్యంగా ప్రవహింపగలిగాడు. 31.25 సెం. విడుదలైన గొట్టాలకుంటే శస్త్రబెట్టాల త్యాగం. అంతరిక్ష తప్పే ప్రాణనాయుధి దీనికి చోదకం.

"మొదట ఉంటే కాదీ ఏదంతా ఉంటుంది"

అందరికీ ఆహార నియమం

డా. పి. జి. చిన్నకృష్ణన్

[డా. పి.జి. చిన్నకృష్ణన్ పేరుపొందిన ముద్ర పిద్ద వైద్య నిపుణులు. చెస్ట్ పితిపియన్. వన్ను జడేందుకు మద్రాసులో ప్లిమ్మింగ్ యూనిట్ ను నడుపుతున్నారు.]

డైటింగ్ అంటే ఆహార నియమం. అన్ని వయస్సులలో అందరూ వన్నుబడటానికి విబంధనల ప్రకారం ఆహారాన్ని తీసుకోవడం. మితిమీరి తినడం వల్ల శరీరంలో అదనపు తెల్లరీతు క్రొవ్వెక్కుగా మారి కడుపులోను శరీరం క్రింది భాగాలలోను పేరుకుంటాయి. పురుషులు గానీ, స్త్రీలుగానీ బాగా స్థూలంగా ఉండే బద్ధకానికి, ఇతర అనేక రోగాలకు గురి అవుతారు. ముఖ్యంగా 40, 45 వంతు త్వరగా వయస్సులో స్థూల శరీరం కలవారు

సాధారణంగా రక్తప్రసరణ (High Blood Pressure) మధుమేహము (Diabetes), గుండెపోటు (Heart attack), కీళ్ళ నొప్పులు (Joint pains), త్వరగా నడిచే అవ్వరుగాని. పేద మెట్లు ఎక్కి అవ్వరుగాని ఉపరి పీల్చుకోడానికి కష్టపడడం మొదలైన రోగాలతో బాధపడతారు. ఎప్పుడూ ఉత్సాహంగా నిత్యయోగనంతో కాజాగా వుండాలంటే మీ స్థూల శరీరాన్ని కృత్రిమజేసుకోడానికి కొన్ని నిబంధనలను పాటించాలి. అందంగా, వన్నుగా, శరీర సౌష్ఠ్యంతో ఉండాలంటే—

1. ప్రతిరోజూ అద్దంలో నీ ప్రతిబింబాన్ని చూచుకో నీవు కావాలనుకునేటంత వన్ను బద్ధావో లేదో గమనిస్తూ ఉండాలి.
2. ప్రతివారం బరువును చూసుకోవాలి.
3. తెల్లరీ రెకనర్ ను చూచుకుంటూ

మిక్కిలి పెద్ద ఉక్కు కర్మాగారం

జపాన్ బోకియోలో నిర్మాణ ఉక్కు కర్మాగారం ప్రపంచంలో మిక్కిలి పెద్ద ఉక్కు కర్మాగారం. 1983 వ సం.లో 288.5 లక్షల టన్నుల ముడి ఉక్కును ఈ కర్మాగారం తయారుచేసింది.

“అవజయ్యానికి పిద్దమై. ఉత్తమమైనదాన్ని అహిస్తా, లభించిన దాన్ని గ్రహించాలి.”

శ్రీ. రామకృష్ణ. ఇ. పీర్

ఉంటే ప్రతిదినం నీవు ఎన్ని కెలోరీలు విని యోగిండుకుంటున్నది తెలుస్తుంది.

4. వ్యాయామం చాలా ముఖ్యం. వాట్యం ఉత్తమమైనది. అటలు, నడక కూడా మంచివే. ఏ వ్యాయామం వాట్యం, నడక అయినా ప్రతీ రోజూ జీవితాంతం 30 మొదలు 40 నిమిషాల పాటు చేయడం అభ్యాసం చేసుకోవాలి. మంచి (కెలోరీ) పుష్టి నిచ్చే ఆహారం తిని వ్యాయామం చేయకూడదు. ఈత, షటిల్ కాక్, టెన్నిస్, బాట్ మింట్స్ మొదలైనవి మంచి ఆటలు.

బొషధాలు: కఠిరాన్ని తగ్గించుకోడానికి బొషధాల రేకపోలేదు. కానివాటివల్ల క్రొత్త ఇతర బాధలు కలుగుతుంటాయి. తిండిని తగ్గించుకోలేక బాగా తింటేగని ఉండలేని వారికి బొషధాలే కరణ్యం. ఈ బొషధాలు సాధారణంగా పెదదులో సంక్రమిస్తే కలిగించే కేంద్రనాడలమీద పనిచేస్తాయి.

8. సైకోథెరపి (మన ప్రత్య వైద్యం): ఇది కొందరికే మంచిది. అందరికీ పనికిరాదు. ముఖ్యంగా హెర ప్రమాదం వల్ల సంభవించే

ట్రామా (trauma) లేక మానసికంగా కలిగిన దెబ్బవల్ల అధికంగా ఆహారం తినేవారికి మానసిక విశ్లేషణ (psycho analysis) కృత్రిమంగా విద్ర తెప్పించడం (hypnosis) మొదలైనవి ఉపకరిస్తాయి.

7. పంశలక్షణం: బాగా పెరిగిపోయి మూలకరీరాలతో ఉండే తలిదండ్రులు కూడా తమ పిల్లలను ఎక్కువగా ఆహారం తినేవారు కూడదు. ఊరికే మద్దీపేషి మితాయిలు, చాక్ లెట్లు అధికంగా పంపదార తినిపించడం, ఎక్కువగా పెన్న, నెయ్యి ఉపయోగం మావ్పించాలి. ఇంట్లో ఎప్పుడూ బాగా మానెలో వేయించిన వేపుళ్ళు చేయవద్దు. అవిరిమీద లేకపోతే ఉడికిన పదార్థాలు, ఇద్దీలవంటివి పెట్టాలి. నెయ్యి లేకుండా కాల్చిన చపాతీలు, అకు కూరలు, పెన్నతీపిన పాలు మంచివి. అందరూ చేసే మరో తప్పు ఏమిటంటే క్రొత్తగా ప్రసవించిన తల్లులకు కావలసిన దానికంటే అధికంగా ఆహారం తినిపించడం. దీనివల్ల కఠిరం పెరిగిపోతుంది. ఇది తెలియక ప్రసవించిన తరువాత ఒళ్ళు చేపింది అంటారు.

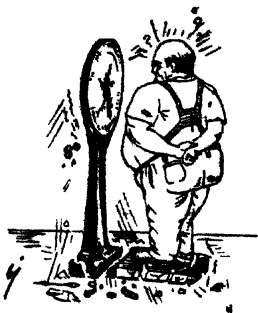
8. ఇంటివైద్యుని సలహా ముఖ్యం: వైద్యుణ్ణి సంప్రతించి పరీక్ష చేయించుకోకుండా ఆహార వియమం పాటించకూడదు.

ప్రపంచంలో అతి గట్టి గుర్రు

హవాయ్ ద్వీపాలలో హవోయలుకు చెందిన స్వీడెర్ మంచి విద్రలో పెట్టే గుర్రు 87 డెవిల్స్ అండుకుంది. ఇదే ప్రపంచంలో మిక్కిలి గట్టిగుర్రు అనిపించుకుంది.

హార్యమలకు సంబంధించిన రోగాలు లేవని
విద్వారా చేసుకొండి. ఆహార వియమం
పాటించేముందు ఎత్తు, బరువు చూసుకోవాలి.
విర్రయించబడిన వీటిని చార్టులో సరిపోల్చి

చూడండి. మీకు ఉంతనలవిన బరువును
చూసుకోండి. దానికి 5 మొదలు 10 పౌనులు
అటు ఇటు ఉండవచ్చు. అది మీ శరీరాన్నిబట్టి
ఉంటుంది. మనసారా మీ అంతట మీరు
ఆహార వియమాన్ని పాటించాలి.

కొదికొదిగా ఆహారం తరచుగా తీసుకోడం
మంచిది. మీరు తీసుకునే ఆహారం 12, 18
గంటలలో విభజింపబడి ఉండాలి. ఉపవాసాల
వల్ల ఏర్పడే కడుపు పుండుని రానివ్వదు.
రక్తపుణిలు మొదలైన రోగాలకు ఉప్పు
తగ్గించివత్తంగా తిన్నట్లుగానే శరీరంలావుగా
ఉంటే వంశధార, క్రొవ్వ పదార్థాలు బాగా
తగ్గించాలి ఈ రెండి వరకు క్రతువులు. శరీ
రంలో కెలోరీలను బాగా పెంపొందిస్తాయి.
మితాయిలు, పటికీ డెల్టాం, చాక్లెటులు, సూమిడి
సత్తు, అరటిపత్తు, కేకులు మొదలైన

వాటిలో వంశధార, కెక్స్ట్రోను అధికంగా
ఉంటుంది వంశధార, కెక్స్ట్రోను కేలోరీ
లను వృద్ధిచేస్తాయి. బర్బూవు కాయలు
అరోగ్యకరం 4 లేక 5 ఎండు ద్రాక్షవత్తు
తీంటే మలబద్ధకం ఉండదు.

తక్కువ కెలోరీలు కలవి: విమ్మ,
తియ్యవిమ్మ, ఆరెంజి తర్బూజి, పువ్వుకాయ,
దోసకాయ. అపల్. తొమాతలో రసం, లేక
కొబ్బరి పీళ్లు లే, కాపి మొదలైనవి.

క్రొవ్వ పదార్థాలు: నెయ్యి, పెన్న,
కొబ్బరి బాదం పప్పు, పాల మీగడ, పేరు
శనగ, ఇతర మానె గింజలు మొదలైనవి
ఎక్కువగా క్రొవ్వను కలిగిస్తాయి.

బాగా విటమినులు, ప్రోటీనులు కలిగి ఉండి
తక్కువ పిండిపదార్థాలు, క్రొవ్వ పదార్థాలు
గల ఆహారం తీసుకోడం ఉత్తమం. వారానికి
ఒకసారి ఉపవాసం ఎంతో మేలు. ఉపవాసం
చేసే రోజున తక్కువ కెలోరీ వియవలుగల
ద్రవపదార్థాలను మాత్రమే తీసుకోవాలి.

జైషధాలు: ఆకలిని ఎగ్గించుకోడానికి
(ఎగ్ 56 వ పేజీలో)

ప్రతి 10 విద్యార్థులకు ఒక అధ్యాపకుడు

రియాడకు ఈశాన్యంగా 16 కి. మీ.
దూరంలో దిరియాలో కింగ్ పాద్ యూని
వర్సిటీ ఉంది. ఇక్కడ ప్రతి 10 మంది విద్యార్థులకు
ఒక అధ్యాపకుడు ఉన్నాడు. ప్రపంచంలో
ఇది మిక్కిలి పెద్ద విషయం

“ఈనాడు తీవ్రమైన విధానం లేదు”

సరిదిద్దుకోవడానికి అవకాశం ఉండదు.”

భారత యోగులు

వేదవ్యాసుడు

డా. మను జి. భగత్

ప్రాచీన భారతదేశంలో రాజనీతి విద్యహాని విదులకు, సాంఘిక, లౌకిక వ్యవహారరీతులకు సంబంధించిన విశ్వకోశము అనదగిన

వేదవ్యాసుడు

1,00,000 శ్లోకములు గల మహాభారత సంపాదనను సంస్కృతంలో రచించిన మహర్షి వేదవ్యాసుడు. 'వ్యాసుడు' అంటే కూర్పరి. ఇతర గ్రంథాలనుండి అనేక విషయాలను సంగ్రహించి వ్రాసిన మహర్షి వేదవ్యాసుడు ఒక్క కూర్పరే కాదు. వేదాన్ని నాలుగు

భాగాలుగా విభజించాడు. అష్టాదశ పురాణాలను భాగత సంపాదన, బ్రహ్మసూత్రాలను రచించాడు. భారతంలో ఇతడు చెప్పిన భగవద్గీత వంటి గ్రంథం ప్రపంచంలో మరొకటి లేదు; ఇతముండు రాదు. ఇతడు రచించిన భాగవత పురాణం హిందువులకు పారాయణ గ్రంథం. వేదవ్యాసుని జననం వశిష్టమహర్షి వంశం. ఇతడే వ్యాస భగవానుడు.

వేదకాలపు మహర్షులలో సుప్రసిద్ధుడు వశిష్టుడు. వశిష్టుని మనుమడు వరాహుడు. ఒకనాడు వరాహుడు యమునానదిని దాట వలసివచ్చింది నామను ఎక్కాడు. అనామను

మిక్కిలి పెద్ద సంతతి

గ్లాకోమా ఫ్రాలోజోన్ (సూక్ష్మతి సూక్ష్మమైన ఏకకణ జాతి జంతువు) రెండుగా విచ్ఛిన్నమై పొంది సంతానోత్పత్తిని కలిగిస్తుంది. ప్రతి మూడు గంటల కొకసారి విచ్ఛిన్నమై ఏర్పడుతుంది. ఈ విధంగా ఒక రోజులో 8 వ తరంగా ఏర్పడ్డ పెద్ద సంతతి 518.

“వజ్రములు దారె వరసితావరణమతులు.”

ఒక అందమైన యువతి నడుపుతుంది. ఆమె సత్యవతి, మత్స్యకులానికి చెందినది. చాక్లర్లుని కుమార్తె. వల్లగా ఉన్నా మిక్కిలి హిందర్యవతి, రూపవతి.

“అతిన రూప సంపన్నం సిద్ధానామపి కాంక్షితం”. చూచిన వెంటనే సిద్ధులు కూడా మోహింపబడేవారు. ఎంత రూపమున్నా దగ్గరకు వస్తే చేపలకంపు భరింపలేరు. అందుకే ఈమెకి ‘మత్స్యగంధి’ అనే పేరు. యోజన దూరం చాక్ల ఈ వానన చిమ్మేది. కాబట్టి ‘యోజనగంధి’ అని కూడా పిలిచేవారు. వరాళరుడు ఈమె రూపలావణ్యానికి ముగ్ధుడై చూచిన వెంటనే మోహించాడు. తన తపో మహిమతో చేపల కంపుకు బదులు కస్తూరి పరిణామ వచ్చేటట్లు ‘గంధవతి’గా చేసాడు. వరాళరుడికి సత్యవతియందు పుట్టిన కుమారుడు ‘కృష్ణుడు’. వల్లగా ఉంటాడు కాబట్టే కృష్ణుడు అన్నాడు. యమునానది ద్వీపంలో పుట్టడంచేత ఇతడే ‘ద్వైపాయనుడు’, కృష్ణ ద్వైపాయనుడు. ఇతడే వేదవ్యాసుడు.

కృష్ణద్వైపాయనుడు పెరిగి పెద్దవాడవు తున్నాడు. తల్లి సత్యవతి అమమతివి పొంది ఆమెను విడిచి విష్ణుకృష్ణుని దగ్గర క్రీడా చేస్తూ నిష్ఠతో ధర్మశాస్త్రాలను, వేదాలను పూర్తిగా నేర్చుకున్నాడు. ‘జాతుకారుణ్య’ భవే మరో మహర్షి దగ్గర హిందూ ధర్మాన్ని, జీవిత రహస్యాలను తెలుసుకున్నాడు. వ్యాసుడు బదరిలో ఆశ్రమాన్ని ఏర్పాటు చేసాడు. ఇదే బదరికాశ్రమం. ఈ ఆశ్రమంలో ఉంటూ బాదరాయణుడు శిష్యునిగా ఉండి వేదమంత్ర రహస్యాల, యజ్ఞయోగాదుల

విర్వహణ నేర్చేవాడు. అనేక తీర్థయాత్రలు పేవించాడు; అనేక పుణ్యస్థలాలలో స్నానాలు చేసాడు; అనేకమంది శిష్యులను ఉద్ధరించాడు. అధ్యాత్మిక మార్గంలో మంచి విజ్ఞానాన్ని సంపాదించుకున్నాడు.

వ్యాసుడు జాబారి మహర్షి కుమార్తె ‘వారికమ్’ పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. వ్యాసునకు వారిక వల్ల కలిగిన పుత్రుడే కుకురు; మహాయోగి. ఈ సమయంలో హాస్తిపురాన్ని కంత నుడు అనే మహారాజు పాలిస్తూ ఉండేవాడు. కంతమనకు తన భార్య గంగాదేవి వల్ల కలిగిన పుత్రుడు గంగేయుడు. ఇతడే దేవ

ప్రెంచి హోక్వెట్ నుంచి వచ్చినది ‘హాకి’

భారత దేశపు ముఖ్య క్రీడా విశేషం హాకి అనే మాట పాత ప్రెంచి హోక్వెట్ (hoquet) నుంచి ఏర్పడింది. హోక్వెట్ అంటే వంచిన కర్ర. గొల్లవాళ్ళు వాడే సంపు కర్ర.

“మంచి విద్యకంటే మించిన ధనం లేదు.”

వ్రతుడు. శంకరుని తరువాత పింహాననాన్ని అధిష్ఠించవలసిన యువరాజు దేవవ్రతుడు అని నిర్ణయించారు. శంకరుడు వేట కోసం యమునా నది గట్టుకు వెళ్ళాడు. వేదవ్యాసుని తల్లి అయిన సత్యవతిని శంకరుడు చూచి మోహించి పెళ్ళి చేసుకోవాలని ఉబలాట పడ్డాడు. సత్యవతి తండ్రి దాకార్లురు తన కుమార్తె సత్యవతికి పుట్టబోయే కుమారుణ్ణి యువరాజుగా చేయడానికి అంగీకరిస్తే పెళ్ళికి ఒప్పుకుంటానన్నాడు. శంకరునికి దిక్కు తోపలేదు. ప్రేమలో పడి కృంగి కృశించి పోతున్నాడు. ఎన్నో రోజులు మాసాలు గతించాయి. చివరకు దేవవ్రతుడు దాకార్లుని దగ్గరకు వెళ్ళి పింహాననానికి తనకు గల హక్కును విరమించుకున్నట్టు, అంతే కాకుండా తనకు సంతానం కలిగి పింహాననానికి పోటీరాకుండా ఉండేందుకు పెళ్ళిచేసుకోకుండా బ్రహ్మచారిగా ఉంటానని ప్రతిజ్ఞను చేసట్టాడు. కాబట్టి గాంగేయుడు భీష్ముడు అయ్యాడు.

శంకరుడు సత్యవతిని పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. శంకరునికి సత్యవతివల్ల ఇద్దరు పుత్రులు కలిగారు. వీరే చిత్రాంగదుడు, విచిత్రవీర్యుడు. గంధర్వులతో జరిగిన యుద్ధంలో చిత్రాంగదుడు మరణించాడు. శంకన మహారాజు అనంతరం విచిత్రవీర్యుడు రాజ్యాన్ని చేపట్టాడు. ఇతనికి ఇద్దరు భార్యలు అంబిక, అంబాలిక. విచిత్రవీర్యుడు సంతానం లేకుండా మరణించాడు వంశం విఘ్నాలం అయిపో తుంది. రాజ్యం పాలించే దిక్కులేదు. సత్య

వతి భీష్ముని పెరిచి అనాటి సాంప్రదాయం ప్రకారం అంబిక, అంబాలికలను వివాహం చేసుకుని వంశాన్ని కాపాడి, రాజ్యభారాన్ని వహించమని వేడుకుంది ప్రతిజ్ఞను పూరిన భీష్ముడు వివాహం చేసుకోడానికి గాని, రాజ్యం పాలించడానికిగాని నవేమిరా అంగీకరించలేదు.

సత్యవతికి ఒక ఉపాయం తోచింది. వరాళరుని వల్ల తనకు కలిగిన మొదటి పుత్రుడు కృష్ణద్వైపాయనుణ్ణి (వేదవ్యాసుడు) రాజ్య భారం వహించమంది. తన కోడళ్ళను పెళ్ళి చేసుకోమంది. వేదవ్యాసుడు తల్లి మూట కాదనలేక అంగీకరించాడు. వేదవ్యాసుని వల్ల అంబికకు దృతరాష్ట్రుడు, అంబాలికకు పాండురాజు జన్మించారు. మహాభారత కథలో కృష్ణార్జునుల తరువాత మరి ఇద్దరు పాత్రలు ఈ దృతరాష్ట్రుడు, పాండురాజు. కురుక్షేత్రంలో దృతరాష్ట్రుని పుత్రులైన కౌరవులకు, పాండురాజు పుత్రులైన పాండవులకు

పారిశ్రామిక అధినేతలలో బిల్లాదే ప్రథమ స్థానం

1983 నం. 8 అక్టోబరు విషయంలో మొదటి 10 పారిశ్రామిక అధినేతలలో ప్రథమ స్థానం బిల్లాది. ఇతరులు: టాటా, మహల్ లాల్, జె కె పింగానియా, థావర్, ఎ.సి.సి., రియల్స్ టెక్నోలజీస్, సావాభాయి, లార్సన్ & టూటో మరియు మోడీ. అమృతాలలో ప్రథమస్థానం టాటా వారిది.

“దాన తో గములచే ధనము వ్యయము చేయని
పురుషుని యొక్క విత్తము నాశమగును.”

హిందూ మతవ్యవస్థ పరికంగా సంభవించిన మహాభారత యుద్ధం మన అందరికీ తెలిసిందే.

మహాభారత యుద్ధం

ఈ కురుక్షేత్ర యుద్ధ పరికంగా దృశ్యరాస్తు విక్షమారులు, మనుషులు, మునిషుమనుషులతో పాటు కొంప వంచం నర్వనాశనమయింది.

వేదవ్యాసుడు జీవించియున్నాడు. భారత యుద్ధం, సత్యసంధిలై న పాండవుల కష్టాలు, వారి దిగ్విజయాలు. కౌరవ వంశనాశనం అన్నీ ప్రత్యక్షంగా కళ్ళారా చూచాడు. ఒక దివ్య సందేశాన్ని లోకానికి ప్రతిపాదించాలని విర్రయించుకున్నాడు. మహాభారత సంహితను రచించాడు. ఇది ఒక షరాణమే కాదు, చతుర్వేద సారాన్ని లోక సంగ్రహార్థం ఇందులో విశేషించాడు.

అందుకే ఇది వందమ వేదంగా పరిగణించబడుతుంది. రాజనీతి లోకిక వ్యవహార విర్వహణ పొందుపరచబడింది ధర్మ తత్త్వ జ్ఞానం ఇది ధర్మశాస్త్రం, అధ్యాత్మిక విదులకు ఇది వేదాంతం. నీతి విదజ్ఞులకు ఇది నీతి శాస్త్రం. ఐతిహాసికులకు ఇది ఇతిహాసం, పౌరాణికులకు ఇది పురాణం. పరమావైకులు, భగవద్వాన్తైక తత్త్వులు పరిపాలనైష అగు

వేదవ్యాసుడు మహాభారతంలో పొందుపరచిన భగవద్గీత అధ్యాత్మిక శాస్త్రానము. లోకంలో సత్యధర్మములను నంరక్షించుకోదానికి, జీవితక క్షాంతిను ప్రకాశింప జేసుకోదానికి భారతీయులకే కాదు ప్రపంచంలో యాన

కృష్ణార్జునులు

న్యూదికీ పరమ పూజనీయును, ప్రమాణము అగు గ్రంథము భగవద్గీత. వేదస్వరూపము, పరమానంద ప్రదము, తత్త్వజ్ఞాన బోధకము అగు గీతను శ్రీకృష్ణుడు స్వయంగా అర్జునునకు బోధించాడు

2,500 సంవత్సరాల నాటి

అస్తి అవశేషాలు

అమెరికా, ఈజిప్షియన్ దేశాల జరిపిన అన్వేషణలో 2,500 సంవత్సరాలకు పూర్వం నహారా ఎడారిలో మాయమైపోయిన పరియానైవికుల అస్తుల అవశేషాలతో అనేకవేల నమాదులు కూడా బయల్పడ్డాయి. ఈ అస్తులు అన్నీ రాతిపలకల మీద పరచబడి పరియా అదార ప్రకారం రాళ్ళతో పూర్వబడ్డాయి.

“అనకి రికంబె మనమైన మరణం లేదు.”

కాశ

ఎందుకంటే?

క్రోరింక దగ్గు అనే జబ్బు సూక్ష్మ జీవులవల్ల సంభవిస్తుంది. ఇది సాధారణంగా పసిబిడ్డలకు, చిన్న పిల్లలకు వస్తూ ఉంటుంది. రోగం పథమవస్థలో మిక్కిలి సులభంగా

ప్రసరించే అంటు రోగం. అంగంలో దీన్ని వూపింగ్ కాఫ్ (whooping cough) అంటారు.

ముఖ్య లక్షణాలు:

స్వర్ణవల్ల రోగం సంక్రమించి వారం రోజులు లేక వారం రోజుల తరువాత ఈ క్రింద ఉదహరించిన లక్షణాలు కనిపిస్తాయి.

1 వ వారం:

బిడ్డకు బాగా జలుబు, దగ్గు కలిగి ముక్కువెంటి కారుతూ ఉంటుంది.

2 వ వారం:

దగ్గు విపరీతంగా వస్తుంది.

దగ్గడానికి కష్టపడతారు.

దగ్గు అగకుండా వస్తుంది.

రోగి భయపడతాడు. కళ్ళు ఉబ్బుతాయి.

అతి కష్టమీద ఊపిరి తీసుకో

గలుగుతాడు.

ఊపిరి 'హూ' అని శబ్దంతో తీసుకుంటాడు.

రోజు నమూనం పగలు రాత్రికూడా ఒకే

దగ్గు. వాంతి.

తీవ్రమైన దగ్గువల్ల కళ్ళలోను, కమరెప్పలలోను రక్తం కారుతుంది.

3 వ వారం అటుపైన:

దగ్గు క్రమంగా తగ్గుతుంది.

క్రోరింక దగ్గువల్ల ఊపిరితిత్తులు, మెదడు దెబ్బతింటాయి.

బిడ్డ నీరపించి, షీజించి పోతాడు.

నిరోధక చర్య:

పిల్లలందరికీ ఈ రోగం రాకుండా మందు, ఇంజక్షనులు ఇవ్వాలి. శరీరంలో ఆవనరమైనంతగా వ్యాధి నిరోధక అంటి బాడీలు (anti bodies) ప్రవృద్ధి పొందడానికి DPT మూడు ప్రత్యేక మోతాదులలో అవసరముంటుంది. ఈ మోతాదులు ముఖ్యంగా బిడ్డ మొదటి సంవత్సరంలో 3 నెలల తరువాత (మొత్తం 45 వ షేజీలో)

“నంగమం వలన కామం, కామం వలన క్రోధం, క్రోధం వలన వమోహం, వమోహం వలన వ్యూతి తప్పుకు కలుగును.”

—గీత

యోచనాశక్తి పెంపొందించు

సూటిగా వక్రమంగా ఆలోచన చేయడానికి, మీ ఆలోచన శక్తిని అభివృద్ధిపరచుకునేందుకు 15 సూచనలు:

1. మీ అంతట మీరు స్వంతంగా ఆలోచించాలి: మీరు చూచేదాన్ని, వినేదాన్ని, టడివేదాన్ని మూడింటిని విడి విడిగా పూర్తిగా ముందు వెనుకలు విశ్లేషణం చేసుకోక పోవడం అవినేకానికి దారి తీస్తుంది. అలా కాకుండా అన్ని అంశాలను విశేషంగా ఆలోచించి, విమర్శించి, పరిశీలిస్తే అసలు యధార్థం తెలుసుకోగలుగుతారు. నలుగురికి చెప్పడానికి వీలు కలుగుతుంది. వివేకం మిక్కిలి అవశ్యకమైనది.

2. ఏ కార్యమైనా చేసే ముందు విస్పష్టంగా ఆలోచించాలి: అనవసరంగా

కంగారుపడిపోయి అప్పటి కప్పుడు మిక్కిలి ఉద్వేగంతో చేసే పనులు అప్పటి బుద్ధికి ఎలా తోస్తే అలా చేసినవే. రెండు నిమిషాల పాటు తత్తరపాటు లేకుండా మంచి చెడ్డలు ఆలోచించి, చేయవలసిన పనులు ఏవో కంటే ముగించుకుంటే ఎంతో ఫలితం ఉంటుంది.

3. వంచన లేకుండా నిష్పక్ష పాతంగా ఆలోచించు: సంకుచితమైన వ్యలాభావేక్ష లేకుండా ఆలోచించే శక్తిని ప్రవృద్ధి చేసుకోవాలి. చెవిలో పడిన దానిని మాత్రం వినేసి ఉరుకోవడం, అసలు ముఖ్య విషయాలకు భయపడి వ్యంగ్యాల్లాలు, అపార్థాలు చేసుకుంటూ యథార్థం కప్పి వుబ్బడానికి ప్రయత్నం చేయడం మానుకుంటే నగ్నవత్కం తెలిపి వస్తుంది.

లభ్యమయ్యే మంచి నీటిలో 70 శాతం కాలుష్యం

ప్రస్తుతం భారతదేశంలో లభ్యమయ్యే మంచి నీటిలో 70 శాతం కాలుష్యమైనదే. ఈ నీటికి సంబంధించిన రోగాల వల్ల 780 లక్షల పని రోజులు వ్యర్థమవుతున్నాయని అంచనా వేయబడింది. రోగ నివారణకు అయ్యే ఖర్చు, ఉత్పత్తిలో నష్టం మొత్తం సాలీస రూ. 800/- కోట్లు.

“శరీరానికి కుద్ది నీరు, మనస్సుకి కుద్ది విజ్ఞానం, బుద్ధికి కుద్ది వత్సం, అత్తకు కుద్ది అహింస.” — శోభానాథ

4. ముందు ఆలోచన ఉండాలి: వర్తమానంలో విహరించడం మాని సూక్ష్మబుద్ధితో ఇక మీదట రాబోయే కాలంలో పర్యవసానం ఆలోచించుకోవడం అలవాటు చేసుకోవాలి. ముందు ఆలోచన ఎంతో ముఖ్యం మనం ఆలోచిస్తున్నదాని ఫలితార్థం ఏమిటి? ఇది ఎలా పరిణమిస్తుంది? ఏం జరగబోతుంది? అని బాగా విశ్చరించుకుని కార్యక్రమంలోకి దిగాలి. ఒక కార్యం చేయదలచుకొన్నప్పుడు మొదట దాని కెట్టి పర్యవసానం కలుగుతుంది అని ఆలోచించి ఉద్యమించాలి

5 సంపూర్ణ విశ్వాస భావంతో ఆలోచించు: నిరాశ చెంది భయపడి పోకూడదు. ఆకాభావం అలవరచుకోవాలి. విశ్వాసపంతుడైనవాడు ఎటువంటి కష్ట పరిస్థితుల్లోనైనా చిక్కిన పదవకాకాన్ని వినియోగించుకోగలుగుతాడు. ఎంతటి కష్టమైన పరిస్థితుల్లోనైనా సరే నిర్భయంగా ఆకాభావాన్ని అభివృద్ధి చెసుకొనడానికి ప్రయత్నించాలి.

6 శాంతంగా ఆలోచించు: తొందరపడిపోకుండు సావకాళంగా, వివేక బుద్ధితో వివక్షణ చేసుకుంటే సత్యం తేటగా తెలుస్తుంది. విజయం నిలకడమీదే తెలుస్తుంది.

7 పరోపకార బుద్ధితో ఆలోచించు: ఇతరులమీద ప్రేమాభిమానాలు పెంచుకుంటే వికార హృదయంతో తిరిగింపటానికి అవకాశం కలుగుతుంది. ఓర్వలేని తనం, లోభం, అమాయ, కోప భావాంతో ఆలోచనలు ప్రారంభిస్తే పాపపీడి పెంటాడుతుంది. ఇటు

వంటి వారిలో పశుత్వమే తప్ప మానవత్వం కూన్యం! న్యాయమార్గం విడవకుండా ఉండడమే పరమార్థం:

8 ఒక్కసారే కాదు రెండు సార్లు, మూడుసార్లు ఆలోచించు: తేట మనస్సుతో తూకిం వేయాలి. ఒక విశ్వయానికి రాబోయే ముందు దానికి సంబంధించిన విషయాల నన్నిటిని మదింపు చేసుకోవాలి.

9. దురాభిమానం పనికి రాదు: ఒక పరిష్కారం తీర్పుకు వచ్చేముందు దానికి

పురుషుల కే ముసుగు

ఉత్తర ఆఫ్రికా సహారా ఎడారులలో ట్యూరెగ్స్ (tuaregs) నివసిస్తారు. వీరిలో ముసుగు ధరించడానికి పురుషులకే అనుమతి ఉంది. ముసుగు ధరించి ఎడమ చేతికి కత్తి కట్టుకుంటే పురుషుడికి వయస్సు వచ్చిందని అని అరం:

“సంతృప్తి, ఆనందం సౌందర్య వర్తకాలు .

అమృతం, మంగళిసాయి.”

చార్లెస్ డికెన్స్

నందించిన అన్ని విషయాలను, అంశాలను తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించు.

10 నీ లోటు పాట్లను తెలుసుకుని నిష్కపటంగా ఆలోచించు: నీ తప్పులు ఎంతవైనా రెక్కచేయకుండా ఇతరుల తప్పులను గోరంతలు కొండంతలు చేయడంవల్ల కవటం, మోసం, వంచన, అధికమై చిట్టానికి కాపుండదు. సమాజంలో నీతి, ధర్మం చెడిపోతుంది.

11. అడినమాట నిలబెట్టుకో: అడిన మాట తప్పుకుండా చేయవలసిన పనులు సక్రమంగా నెరవేరుస్తే మీ ఆలోచనలు స్వచ్ఛంగా, నిర్మలంగా ఉంటాయి.

12 విస్పష్టంగా విశదంగా ఉండే విషయాలను వదలకు: ఎంతెంత పెద్ద పనులైనా పరిష్కార మార్గాలు ఎదురుగానే కనిపిస్తుంటాయి. సదవకాశాలను వినియోగించుకోవాలి.

13 కృత నిశ్చయంతో ఆలోచించు: యోగ్యమైన కాలాలను పరిగ్రహించడం వల్ల ఎంతో రాజకీయంగా ఉంటుంది.

14 వివరాలను పరీక్షించు: నీవు తలపెట్టిన ప్రతి పనికి అన్ని వివరాలను పూర్తిగా అవగాహన చేసుకోకపోతే చిక్కులలో తగులుకుంటాము.

15. లోతుగా పరీక్షించు: పై పై విషయాలు తెలుసుకుంటే చాలదు. విన్నవానిని, వదిలిన దానిని మరల మరల ఆలోచించి పనులను చేపట్టాలి. ఇతరులు ఏమి ఎమి చేయాలి నీవు అనుకుంటావో

అదే నీవు ఇతరులకు చేయడానికి ప్రయత్నించు. అదే ప్రపంచంలో ప్రగతిపూర్వకమైన కారానికి మార్గం. మంచి ఆలోచనకు పునాది. అకురతతో, ముందు వెనుక చూడక చేసే పనులవల్ల మరణ పర్యంతం మనస్సు దహించుకుపోతుంది.

(‘క్రిష్టియన్ సౌజన్యంలో’)

చారుని సంపాదనతో రాజు మర్యాదతో జీవించిన రాజు

దేశభ్రష్టుడైన ఫ్రాన్స్ వక్రవర్తి కింగ్ బాయి XVIII, 23 సంవత్సరాలపాటు రాజమర్యాదలతో కొంద్ ది బ్లాక్స్ తో అతడికి సారీనా ముద్రే 40,000 దారల్ల పంతుకుని దాంతో జీవించాడు ఈ మొత్తం వక్రవర్తిపై గూఢచారిగా పున్నందుకు నెపోలియన్ చాడునికి ఇచ్చినది. తరువాత బాయి XVIII చాడుని విశ్వాసానికి మెచ్చుకుని అతనినే డ్యూకుగా నియమించాడు.

“చేసిన తప్పులను పనుర్చించుకోడానికి ప్రయత్నించకు, మంచిని పెంచుకుంటే తప్పులు తొలగిపోతాయి.” — స్కాటి వికేశానంద

తిమింగిలం

ఎన్. శ్రీనివాస రంగన్

2

ఈ తిమింగిలాల అప్పుడప్పుడు కవల పిల్లలను పెట్టివా సాదారణంగా ఒక్కొక్కసారి ఒక్క పిల్ల తిమింగిలాన్నే కంటాయ మింకీ (Minke), జాతి తిమింగిలం ప్రతీ ఏటా పిల్లలను ఈనుతుంది. కాచి బరీన్ జాతి తిమింగిలాల రెండేసి సంవత్సరాల

త్రాగడం మానేసేనాటికి ఇది 50 అడుగుల పొడవుదాకా పెరుగుతుంది. రెండవ ఏడు వచ్చేసరికి పొడవు 75 అడుగుల దాకా ఉంటుంది.

నీలి తిమింగిలం, అంటార్కిటిక్ లో నివసించే ఫిన్ (Fin) జాతి తిమింగిలాల 4 లేక 5 సంవత్సరాల నాటికే గర్భం ధరింపడానికి సిద్ధంగా ఉంటాయి. వీటి గర్భదారణ కాలం 8 మొదలు 12 నెలలు, దానికి పైబడి ఉంటుంది. ప్యేర్స్ జాతి మగ తిమింగిలం అనేక ఆడ తిమింగిలాలతో సంబంధం కలిగి ఉంటుంది. వేసవికాలంలో ముసలి ప్యేర్స్ తిమింగిలాల ఆర్కిటిక్, అంటార్కిటిక్ సముద్రాలలో నివసిస్తూ ఉంటే, యువ ప్యేర్స్ తిమింగిలాల జంటలు ఉష్ణప్రదేశపు

SPERM WHALE

ప్యేర్స్ జాతి తిమింగిలం

కొక్కొక్కసారే పిల్లలను ఈనతాయి. నీలి (Blue) తిమింగిలం పుట్టుకతోనే సుమారు 23 అడుగుల పొడవుగా ఉంటుంది. తల్లి తిమింగిలంలో నాలుగోవంతు పొడవుగా ఉంటుంది నీలిజాతి తిమింగిలం తన పిల్లకు ఏడు నెలలదాకా ప్రతీరోజూ ఒక చిన్నపాలు పుష్కలంగా కుడిపిస్తుంది. పెద్దదై పాలు

గ్రామాణ ప్రాంతాలలో నిగరెట్టు త్రాగడం పెరిగింది

భారతదేశంలో అమ్మబడే ప్రతీ ఒక విగరెట్టుకు సుమారు ఏడు మీటరు అపవ్యబడేవి. కాచి ఇటీవల మీటిర కంటె విగరెట్టునే ఎక్కువగా కాఁస్తూన్నట్టు తేలింది. మీటిర వాడకం 2 శాతం తగ్గింది.

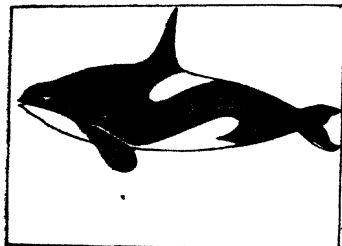
“జీవితం యొక్క ముఖ్యతయం అనందం అవి

అనుకోనంతవరకూ మానవుడు సౌఖ్యంగానే ఉండగలడు.”

—బార్ట్ అల్బాల్

(4)

నముద్రపు నీటిలో విహరిస్తూ ఉంటాయి. వీటి గర్భదారణ కాలం సాధారణంగా 15 మొదలు 18 నెలలు. ఒక్కొక్క మగ తిమింగిలం 20 లేక 30 అడ తిమింగిలాల మీద అధికారం చెలాయిస్తూ ఉంటుంది.

KILLER WHALE

కిల్లర్ జాతి తిమింగిలం

తిమింగిల జాతులలో హైపెరూడాన్ (Hyperoodon) జాతి సీసాముక్కుగల తిమింగిలాలు ఎక్కువగా బాధ్యత కలిగినవి. వీరి తిమింగిలాల మీద మిక్కిలి శ్రద్ధను వహిస్తాయి. గుంపులు గుంపులుగా చేరి వివసిస్తాయి. గాయపడి రోగంతో బాధపడే తిమింగిలాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా చూసు కుంటాయి. ఇవి పెద్ద పెద్ద ఓడలను దాల్ పిన్నలా వెంటాడుతుంటాయి. ఎప్పుడైనా వీరి తిమింగిలం ఓడ దరిదాపులకు వెళుతూ ఉంటే దానికి అపాయం కలుగకుండా రక్షించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

వీరి తిమింగిలాలు 50 సంవత్సరాలపాటు జీవిస్తాయని శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయం. కిల్లర్ తిమింగిలాలు దాదాపు 80 సంవత్సరాల దాకా

జీవిస్తాయి. వీటిలో చేరే కాలుష్యాంశం తిమింగిలాలకు అపాయం కలుగుతుంటుంది. ఆహార మరియు వ్యవసాయ సంస్థలవారి పోర్ట్ ప్రకారం ఆలాస్కో రైదులు, పోర్ట్ లో నేచెడ్ హైడ్రోకార్బన్లు, ఇతర లోహ సంబంధమైన విషవదార్థాలు వీటి పొరలలో చేరి ఉంటాయి అని తేలింది. బర్న్ జాతి తిమింగిలాలనుంచి లభ్యమయ్యే నూనెలో పోర్ట్ లో నేచెడ్ హైడ్రోకార్బన్లు అధికంగా ఉంటే పెర్స్ జాతి తిమింగిలాల మాంసంలో పాదరసం ఎక్కువగా ఉంటుంది.

తిమింగిలాలలో బర్న్ జాతి తిమింగిలాలు మిక్కిలి పెద్దవి. వీటి నోటిలో పళ్ల ఉండవు. వందదానికి పైగా ఉంటే గట్టి వదపోత పాదనాలు 'బాలెన్' (Balcen) అని పిలుస్తారు. రెండు ప్రక్కల ఏర్పాదై ఉంటాయి. నముద్రంలో సంవరించే క్రిల్ (Krill) మరియు ఇతర చిన్న చిన్న జంతువులే వీటికి ఆహారం. ఈ తిమింగిలాలు నోరు తెరుచుకుని నీటిలో మెల్లిగా ఈడుకుంటూ వెళ్ళేటప్పుడు ఎన్నెన్నో గాలనుల వీరు వీటి

స్లేవియా 10,000 వోల్టు కరెంటును తట్టుకోగలడు

యూగోస్లావియా (యూరప్) నోపిసాకెలో నివసించే స్లేవియా పావ్ లిక్ అనే వ్యక్తి ఎలక్ట్రిక్ కుర్చీలో నిశేపంలా కూర్చుని దానిగుండా ప్రవహించే విద్యుత్తును భరించ గల నంటున్నాడు ఇతడు 10,000 వోల్టుల విద్యుచ్ఛక్తిని తట్టుకోగలడు.

“....మూర్ఖుజన చిత్తము దెల్పు నసాధ్యమేరికిన్.”

వోటిలో ప్రవేశించి దొడల ప్రక్కలనుంచి కారిపోతూ ఉంటే క్రిల్ మొదలైన అహారం వలలవంటి బలీనులలో చిక్కుకుంటాయి. ఎప్పటికప్పుడు నాడుకతో ఈ బలీనును కుట్రం చేస్తూ, అహారాన్ని గొంతుకలోకి జారుకుంటుంది.

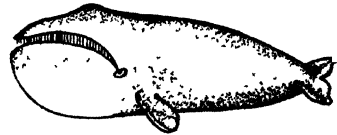
RIGHT WHALE

రైట్ తిమింగిలం

బలీన్ జాతి తిమింగిలంలో నీలి (Blue) తిమింగిలం మిక్కిలి పెద్దది. ఇది సుమారు 100 అడుగుల పొడవు గలిగి 200 టన్నుల భారం ఉంటుంది. సావారణంగా ఆడ నీలి తిమింగిలం మగదానికంటే ఎన్నోరెట్లు పెద్దదిగా ఉంటుంది.

ఈ బలీన్ జాతి తిమింగిలాలలో చేరినదే రైట్ తిమింగిలం. ఇది అమూల్యమైనది. వీటినుంచి లభ్యమయ్యే నూనేగాక వీటి యొక్క ఎముక కూడా ఎక్కువగా ఉపయోగ పడుతుంది. రైట్ తిమింగిలం మరణించినప్పుడు ఇది వీటిలో తేలుతుంది. బలీన్ జాతికి చెందిన బౌహెడ్ (bowhead) తిమింగిలం రైట్ తిమింగిలంకంటే పెద్దదిగా ఉంటుంది.

పండ్లుగల తిమింగిలాలు (Toothed-whales) ప్రత్యేకమైన తిమింగిల జాతికి చెందినవి. ఇవి మాంసాహారులు. పెద్ద

BOWHEAD WHALE

బౌహెడ్ తిమింగిలం

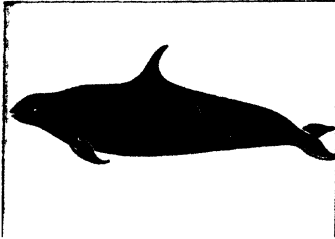
పెద్ద చేపలను, ఇతర జంతువులను తింటాయి. ఈ తిమింగిలాల వోటిలో పెద్ద పెద్ద మేకులవంటి దంతాలుంటాయి. ఈ

భారత దేశంలోనే ప్లాస్టిక్ సర్జరీ ప్రారంభం

మన శరీరంలో నశించిపోయిన భాగాన్ని తిరిగి సరిచేసే ప్లాస్టిక్ సర్జరీ కళ మొట్ట మొదట భారతదేశంలోనే ప్రారంభమైందని ఢిల్లీలో ఆర్ ఇండియా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ వైన్సెస్కు చెందిన డా. జె. ఎన్. శర్మా అంటున్నారు. బ్రిటిష్ వారు ఇండియాకు వలస వచ్చినప్పుడు వారు సంస్కృతం అభ్యసించి శస్త్ర చికిత్సను గూర్చి వివరించే కృతక సంహితను విమర్శించి భారతీయ వైద్యులపద్ధతి ప్లాస్టిక్ సర్జరీలో అనుభవ జ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి చేసుకున్నారు.

“....రోగకాంతి కర కృత్యము భోగమవంగ జెల్లునే.”

కాతిలో విస్తారంగా కనిపించేవి పెర్మ్యాసిటీ తిమింగిలం. ఇది సుమారు 80 అడుగుల పొడవు కలిగి 80 బిన్నుల బరువు ఉంటుంది. దీని తల మాత్రం శరీరంలో మూడవ వంతు ఉంటుంది. దీని తల ముందు భాగంలో పెద్ద

FALSE KILLER WHALE

పార్వతిల్లర్ తిమింగిలం

పెద్ద పోరేజీ టాంకులలో పెర్మాసిటీ (Spermaceti) మానెనంటి క్రొవ్వ పదార్థం విలువ ఉంటుంది. దానివల్లే దీనికి పెర్మ్యా తిమింగిలం అని పేరు కలిగింది. ఈ పెర్మా సిటీ అనే మానెనంటి పదార్థం వీటికంటే కూడా చాలా శేలికగా ఉంటుంది. అందు వల్లనే ఈ తిమింగిలం అతి వేగంగా వీటి లోకి మునిగి అంతకంటే వేగంగా పైకి రాగలుగుతుంది అహారం కోసం అరవైలు లోతుగా కూడా మునిగి ఒక్కొక్కప్పుడు 40 నిమిషాలదాకా కూడా లోపల ఉండి తరువాత వెళి వస్తుంది.

పెర్మ్యా తిమింగిలాల మహాసల ద్రవ్య లలో ఉపయోగించే అమెబెర్ గ్రీస్ (Ambergris) అనే పదార్థాన్ని ఉత్పాదిస్తాయి.

ఉత్తమరకం అమెబెర్ గ్రీస్ చాలా విలు వైంది, బంగారంతో సమానమైనది. సాధారణంగా పెర్మ్యా తిమింగిలాల స్క్విడ్స్ (squids) ను - వది చేతులుండే సముద్రపు జంతువు - కూడా మ్రొంగేస్తాయి. జంతువు అంతా జీర్ణించిపోయినా వీటి చిరుకలముక్కు వంటి గట్టి ముక్కులు జీర్ణంకావు. ఇవి జీర్ణ కోశంలోకి చేరవు. వీటి మీద క్రమంగా నల్లటి జిగురువంటి పదార్థం పేరుకుంటుంది. ఇది విపరీతమైన దుర్గంధంతో ఉంటుంది. ఇదే అమెబెర్ గ్రీస్ గారి తగిలినప్పుడు ఈ దుర్గంధం పోతుంది. పెర్మ్యా తిమింగిలాల ఈ పదార్థాన్ని వీటిలోకి వదులుతుంటాయి. ఇది వీటిలో శేలి గట్టుకు కొట్టుకువస్తుంది. పెర్మ్యా తిమింగిలం బ్లబ్బర్ నుండి లభ్య

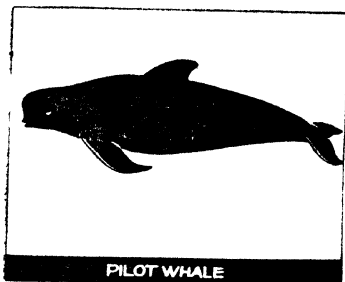
మిలటరీ మోద వ్యయం

అమెరికా ఆర్మీ కంట్రోల్ ఆండ్ డిస్ ఆర్మమెంట్ ఏజెన్సీవారు విడుదల చేసిన “ప్రపంచంలో మిలటరీ వ్యయం మరియు ఆయుధాల బిల్” అనే వారిక రిపోర్ట్ ప్రకారం 1972 నం. నుండి ప్రపంచంలో మిలటరీ ఖర్చులు బాగా పెరిగింది. 1985 వ సం. లో ఈ ఖర్చులు 1000 బిలియన్ డాలర్లకు పైగా ఉంటుంది. 1972 మరియు 1982 సంవత్సరాల మధ్య అభివృద్ధి పొందిన దేశాలలో ఆయుధాల మీద ఖర్చు సారిసా 2.4 శాతం రేటు చొప్పున పెరిగింది. అభివృద్ధి పొందుతూన్న మూడవ ప్రపంచంలో ఈ ఖర్చు 6 శాతం పెరిగింది.

“....సాధు సద్గుణలవంబులు కొందరు సేసి పెచ్చుచున్
వదిని వికాసయుక్తులగు మాన్యులు కొందరు నొత్తురిద్దరిన్.”

మయ్యే నూనె విశిష్టమైన బానికేటింగ్ అయిల్ గా ఉపయోగపడుతుంది.

పండ్లుగల తిమింగిలాలలో మరొకటి కిల్లర్ తిమింగిలం. దీనినే గ్రాంపస్ (grampus) అంటారు. ఇది చాలా భయం కరమైన తిమింగిలం. 20 లేక 30 అడుగుల

పైలట్ తిమింగిలం

పొడవు ఉంటుంది. పైలట్ తిమింగిలం మొదలైన ఇతర సముద్రపు జంతువులు దీనిని చూచి భయపడిపోతాయి. కిల్లర్

అంతుపట్టలేని మానవ హృదయం

చేపలు వీటి లోతులలో నివసిస్తాయి. దేగలు ఆకాశంలో ఎత్తుగా విహరిస్తాయి. ఒకదాన్ని బాణంతో కొడితే, రెండవదాన్ని గొలంతో పట్టవచ్చు. కాని మానవునికి అతి సన్నిహితంగా ఉండే మానవ హృదయం అంతుపట్టలేం. — బర్మా సామెత

తిమింగిలాల ఇతర పెద్ద పెద్ద తిమింగిలాలను కూడా ఎదిరిపోయి.

పైలట్ తిమింగిలాల వందలకొద్దీ గుంపులు గుంపులుగా తిరుగుతూ ఉంటాయి. ఇవి చిన్న చిన్న చేపలను, స్క్విడ్లను తింటాయి. కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం వందలకొద్దీ పైలట్ తిమింగిలాల తమిళ నాడులో తూతుకుడి సముద్రపు ఒడ్డుకు చేరు కున్నాయి. కేసడా మ్యాపొండ్ లాండ్. ఫారో దీవులలో వీటిని చిన్న చిన్న పల్లాలలోకి తోపి సులభంగా చంపి నూనెనూ, మాంసాన్ని సంగ్రహిస్తారు.

అనేక రకాల తిమింగిలాల ఆచరణలలోనే అంతరించిపోయే సూచనలు కన్పిస్తున్నాయి. గత వెయ్యి సంవత్సరాలనుండి 'బ్లెబ్బర్' కొప్పు కోసం, నూనెకోసం, అతి క్రూరంగా వీటిని చంపుతున్నారు.

అద్భుతమైన జైన దేవాలయం

తమిళనాడు ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా కామూర్ అనే గ్రామంలో శివ శకాబ్ది చోళుల కాలంలో నిర్మించబడిన దిగంబర జైన దేవాలయం మిక్కిలి అద్భుతమైనది. ఈ దేవాలయంలో ప్రతి సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 25, 26, 27 తేదీలతో సూర్యకిర సరాసరి శ్రీ ఆదీశ్వరతీర్థంకర (మువభదేవ) విగ్రహం మీద తల నుండి పాదాల దాకా ప్రసరిస్తాయి.

“శమశీప్రయోజనం గాని కలుగకయే వరుల కార్యములను

లుకు

జగత్ ఎన్. బ్రౌన్

6

అపజయాలని భయపడకు:

లక్షలలక్షలు కొల్లగొట్టుకు పోతుంటే పైసలు లెక్క పెట్టడం, గుమ్మడికాయ పోయిందని తెలియక అవగించుకు పీకు రాడటం వంటిది. విశ్వానందాన్ని కలిగించే అధ్యాత్మిక సౌభాగ్యాన్ని విస్మరించి క్షణికా లైన భౌతిక సుఖాలకు ఆరాటపడకూడదు. శబ్దుకోసం గడ్డికరచి అనర్థాలను కొని తెచ్చు కోకూడదు. ఒక పని చేయదలచుకుని ప్రారంభిస్తే అది మరో విధంగా పరిణమించడం సహజం. మనం దేవుని చేతిలో కీలబొమ్మల వంటి వాళ్ళం. ఒక పని జరగలేదని, విజయం పొందలేదని భయపడిపోవడం ఎందుకు? ఒక చోట అపజయం కలిగితే మరోచోట దిగ్విజయం కలుగుతుంది. ఫలితం వెంటనే తెలియకపోయినా మెల్లిగా తెలిసేస్తుంది.

అవసరమైన దానికన్నా ఆశించవద్దు:

అవసరమైన దానికంటే అధికంగా ఆశిస్తే అలాంటి చోటు చేసుకుంటుంది.

దేవుడు అవసరాలను తీరుస్తాడు

తాని ఆశలను తీర్చుడు:

కనీస అవసరాలకు కష్టపడి పోవక్కరలేదు. భగవంతుడే జాగ్రత్తపడతాడు. తాను

సృష్టించిన ప్రాణికోటికి జీవన విధానం కల్పించవలసిన బాధ్యత అతడిదే. అత్యాశకు పోకుండా ఉంటే బరువో తారమో అతడే చూసుకుంటాడు. అవసరాలు ఆశలు మితి మీరితే ఎవరికీ వారే చూసుకోవాలి.

సర్వ సమస్య పరిష్కారం:

సమస్యలు సవాలక్ష. అన్నిటికీ పరిష్కారాలు ఉన్నాయి. ఎక్కడో లేవు. వ్యక్తిలోనే ఉన్నాయి. ఒక వ్యక్తికి కల్గే సమస్యలన్నిటికీ పరిష్కారం ఆ వ్యక్తిలోనే ఉంటుంది. ఈ రహస్యం తెలుసుకోక మేము ముక్తిమార్గం.

రక్తాన్ని పీల్చే గబ్బిలాలు

మధ్య ఆమెరికా మెక్సికోలో రక్తాన్ని పీల్చే వాంపైర్ గబ్బిలాలు ప్రతీ రోజూ రాత్రిపూట పొలాల్లో మేకలు, ఆవులు, గుడ్డలు మొదలైన జంతువుల రక్తాన్ని పీల్చేస్తాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు నిద్ర పోతున్న మానవుల శరీరంలో నుంచి కూడా రక్తాన్ని పీలుస్తాయి. మెతుకున వచ్చినప్పుడు వెనుకకు పోయి, తిరిగి వదులున్నప్పుడు రక్తాన్ని పీల్చడం ప్రారంభిస్తాయి. జలగల్లాగా పొట్ట ఉబ్బే దాకా రక్తాన్ని పీల్చి ఎగరలేక క్రింద పడతాయి.

కలంస్నేహితులు

[మీ పేరు, వయస్సు, చిరునామా, హామీలు ఈ కిక్కిరింపు క్రింద ప్రచురించబడాలంటే తగిన వివరాలతో సహా రూ. 5/-లు మనియార్డరు ద్వారా పంపండి. —నంపాదకుడు.]

1. బి. సిద్ధయ్య, 22 సం.లు, బి.ఏ. ద్వితీయ సంవత్సరం విద్యార్థి మరియు జూనియర్ డిప్లొమా, 5/0 బాలక్రిష్ణయ్య, తాడ్కిపల్లి, పిద్దిపేట తాలూకా, మెదక్ జిల్లా, 502 108

కలం స్నేహం, ప్రకృతి ఆరాధన, నవలా పుస్తక పతనం.

2. జె. భానుప్రకాష్, 23 సం.లు, బి.కామ్, 5/0 జక్కు నారాయణ, ఇం. నెం. 10-44, ధర్మపురి పోస్టు, (కరీంనగర్ జిల్లా) 505 425.

ప్రకృతి ఆరాధన, పాటలు పాడటం, సూక్తుల సేకరణ.

3. ఎమ్.ఎ కరీమ్, 24 సం.లు, బి.ఏ. ఎల్.ఏ ఇ. ఇం.నెం. 5-5-101, వివేకానంద కాలనీ, కామారెడ్డి పోస్టు, (విజాపూర్ జిల్లా), 503 111.

కవిత్యం, మూఠ మత నమ్మకాలను త్రోసిపుచ్చడం, స్నేహం.

4. ఎ. వెంకటాచారి, 22 సం.లు, బి.కామ్, రెండవ సంవత్సరం విద్యార్థి, క్రాంతి ఆయిల్ మిల్, పండిల్ల పోస్టు,

హుస్సాబాద్ తాలూకా, (కరీంనగర్ జిల్లా) 505 487

ఉత్తమ నవలా పతనం, ప్రకృతి ఆరాధన, పాటలు పాడటం.

5. వై. నరసింహులు, 21 సం.లు, బి.ఏ. 5/0 బాలక్రిష్ణయ్య, ఇం.నెం. 12-14, పెద్దమఠం దగ్గర, జోగిపేట, (మెదక్ జిల్లా) 502 270.

సద్గ్రంథ పతనం, జాతీయ నాయకుల ఆవగాహన, వివేచన పతనం.

మిక్కిలి జ్ఞాన సంపన్నమైన 10 జంతువులలో

వరాహం ఒకటి

అమెరికా హార్వర్డ్ యూనివర్సిటీలో ఫులిబ్రైట్ బహుమాన గ్రహీత, జంతు శాస్త్రంలో అచార్య పదవిని అధిష్టించిన ఎడార్డ్ విల్సన్ ప్రత్యక్షంగా పరిశోధనలు నలివి ప్రపంచంలో మిక్కిలి జ్ఞానవంతమైన 10 జంతువుల జాబితాలో వరాహావతారాన్ని కూడా చేర్చారు. వీరి ప్రకారం జ్ఞానం అంటే వేగం మరియు వివిధ కార్యక్రమాల విస్తృత అధ్యయనం.

“....దీని పూర్వ పరలాగ జనితమైన

మన రాష్ట్రాలు

వికసీర్

ఒకప్పుడు నరస్వతి నదీజలాలతో పువీతమై మహాజ్వలమైన నాగరికతతో వికసించిన భారతదేశపు వికసీర్ ఈనాడు థార్ ఎడారి. ఇసుక మైదానాల మధ్య ఉంది. గుప్త

వికసీర్ కోట

సామ్రాజ్యం పతనమైన తరువాత పరుసగా పూర్వర ప్రతిహారులు, చౌహానులు, బాటిరాజు పుత్రులు, రాథోరులు ఈ ప్రదేశాన్ని ఆక్రమించారు

రాథోర్ వంశీయుడైన రాజపుత్ర వీరుడు జోధ్ పూర్ కు చెందిన రావు జోధాజీ ఆరవ కుమారుడు రావు విక్రాజీ 1465 వ సం. లో వికసీర్ సంస్థానాన్ని స్థాపించాడు. 1488 వ

సం. లో ఈశదే వికసీర్ నగరానికి పునాదులు వేయించాడు.

రాజస్థాన్ లో నాల్గవ పెద్దనగరం వికసీర్. దీని చుట్టూ 7 కి.మీ. గొప్ప రాతి ప్రాకారం గలదు. శత్రుభయం లేకుండా రక్షణ కలిగించాలని 5 ద్వారాలతో ఈ గొప్పరాతి ప్రాకారం మహారాజా గాజ్ పింగ్ (1748. 87) నిర్మించాడు.

మహాద్భుతమైన కోటతోబాటు రకరకాల రాళ్ళతో నిర్మింపబడ్డ అనేక రమణీయమైన భవనాలతో ఈ నగరం అందవందలను దిద్దుకుంది. సుప్రసిద్ధ మొగలాయి షక్రవర్తి అక్బరు సేనానాయకుడైన రాజారాయ్ పింగ్

హిమాలయ శిఖరాలు ఇంకా పెరుగుతున్నాయి

భారతదేశం ఉత్తర ముఖంగా సుమారు 70 మరీయు 250 లక్షల సంవత్సరాలకు పూర్వం హిమాలయ పర్వత శిఖరాలు ఏర్పడ్డాయి భూగర్భంలో జనించే బ్రహ్మాండమైన ఒత్తిడి శక్తి తోపుడు ప్రభావంవల్ల హిమాలయ శిఖరాలు ఇంకా పెరుగుతున్నాయి.

“దుర్లభుడు విద్యుగలవాడై నవ్వుటికిని దుష్టత్వమును

(1571-1611) ఈ అశ్వమైన వికపీర్ కోటను (1588-1593) లో స్థాపించాడు. తరువాత మరి 800 సంవత్సరాలలో అనేక ఇతర రాజులు, చక్రవర్తులు ఇకోడికంగా నగరావివృద్ధికి తోడ్పడ్డారు.

ఎడారిలో ఒంటెలు

ఈ కోట చుట్టుకొలత 988 మీటర్లు. దీనిలో 37 బురుజులు ఉన్నాయి. చుట్టూ ప్రాకారాన్ని ఆనుకుని 9 మీటర్ల వెడల్పుగల కందకం అతి గంభీరంగా ఉంటుంది.

బెరంగజీబు దాడులను అతి ధైర్య సాహసాలతో ఎదుర్కొన్న తన తండ్రి స్మారక చిహ్నంగా ఆయన పేరున మహారాజా అనువసింగ్ 1609 వ సం.లో కరన్ మహల్ దర్బార్ హాల్ ను కట్టించాడు.

ఈ మహల్ లో పైకప్పు చుట్టు గోడలు 17, 18 శతాబ్దపు సాంప్రదాయక శిల్పాలతో, చిత్రాలతో, కళా విన్యాసాలతో అత్యంత రమణీయంగా ఉంటాయి. ఈ పెద్ద కోటలో చంద్రమహల్, పూర్వమహల్, శేష్ మహల్, చాటర్ మహల్ మొదలైన అనేక భవనాలు

దేవికదే ఒక ప్రత్యేక కళావైభవంతో కళకళలాడుతూ ఉంటుంది. చంద్రమహల్ లో గోడలు అద్భుతమైన చదునరాతి బొమ్మలతో, అద్దాలతో అలంకరింపబడి ఉంటాయి పూర్వమహల్ లో అమర్చిన అద్దాలు, రాతి శిల్పాలు, వర్ణ చిత్రాలు హృదయరంజకంగా ఉంటాయి. శేష్ మహల్ లో స్లాస్టర్ బొమ్మలు ఇచ్చటి ప్రత్యేక ఆకర్షణ. చాటర్ మహల్ లో 'రావరీల' కిచ్చుల శిల్పకళా నైపుణ్యానికి నిదర్శనాలు. అనేక చిత్రాలతో, కళాఖండాలతో అలంకరింపబడిన గంగానివాస్ అతివిస్తారమైన దర్బార్ హాల్.

నగరానికి పొలిమేరలలో ఎర్రరాతితో నిర్మించబడిన లాల్ పుర్ రాజభవనంలో అపురూపమైన చిత్రపటాలు భద్రపరచబడ్డాయి. దీనికి ఈశాన్యంగా 3 కిలో మీటర్ల దూరంలో ఒక పెద్ద చెరువుగట్టుపైన గజపీర్ రాజభవనం నిర్మింపబడింది. ఈ చెరువుగట్టు ముఖ్యంగా మహారాజా సక్షులను వేటాడే ప్రదేశం.

భారతీయ మహిళలకు 5,000 టన్నుల బంగారం!

భారత ప్రభుత్వానికి ఏ కొద్దిగానో 100 టన్నుల బంగారం విలప ఉంటే భారతీయ మహిళలకు 5,000 టన్నుల బంగారం ఉన్నట్లు, అదేవిధంగా ప్రభుత్వానికి 870 లక్షల టన్నుల వెండి ఉంటే వీరికి 10,000 లక్షల టన్నుల వెండి ఉన్నట్లు జేమ్స్ అండ్ జ్యూవెలరీ ఎక్స్ పోర్టు ప్రమోషన్ కార్పొరేషన్ ఈ మధ్య జరిపిన పర్యవేక్షణపల్ల తెలిసింది.

వికపీర్ లో జై న దేవాలయాలు, మఠాలు అనేకం ఉన్నాయి. 18 వ శతాబ్దంలో సర్వా నాథ్ జ్ఞానకార్థం ఛాందసార్ దేవాలయం అప్పారథం దే విర్మించబడింది. ఈ దేవాలయంలో ఎత్తైన ద్వజస్తంభం బంగారు పూత పూయబడింది. నేమినాథ్ దేవాలయం ఇచ్చటి మరియొక అపూర్వ జై న ఆలయం.

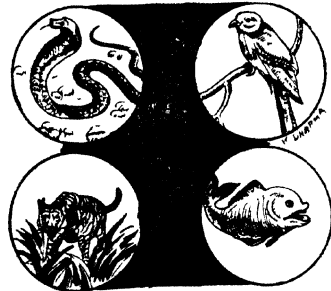
వికపీర్ కు 24 కి.మీ. దూరంలో దేవ్ నాథ్ లో కర్ణిజీ దేవాలయం మహారాజా సూరిపింగ్ విర్మించాడు. కర్ణిజీ దేవమాతగా పరిగణింపబడింది. ఈ దేవాలయానికి చదువ రాతి కల్పాలతో కూడిన పెద్ద ద్వారం ఉంది. ఈ రెండు ఆంధ్ర స్తుల దేవాలయంలో బంగారు గొడుగు మిక్కిలి అమూల్యమైనవి.

ఈ నగరానికి తూర్పు దిశగా 8 కి.మీ దూరంలో దేవికుండ్ అనే ప్రదేశంలో వికపీర్ ప్రభువుల సమాధులు ఉన్నాయి. ఈ సమాధులను చాత్రాలు ఆంపారు. వీటిలో 'రాజా కిరణ్ సింగ్', 'మహారాజా అనువసింగ్' చాత్రాలు అత్యంత ప్రాముఖ్యమైనవి. ఇవి 18 స్థంబాలతో విర్మించబడిన పెద్ద పెద్ద సమాధులు. అనువసింగ్ చాత్ర పై కప్పమీద తమాల వృక్షవనంలో గోపికలతో శ్రీకృష్ణుని నాట్య భంగిమలు అతి సౌగంధిక చిత్రంపెట్టాయి.

ఇచ్చటి గంగా గోర్ఖన్ జామీర్ మ్యాజి యంలో అపూర్వ కళాఖండాలు. కల్పాలు భద్రవరద బద్దాయి. గుప్తుల కాలపు కల్ప సౌందర్యం, కళా విన్యాసం ఇచ్చట చూడదగినవి వీటిని 1917 వ సం.లో డా. ఎర్. పి. టెప్పిటోరీ వికపీర్ ప్రాంతంలో పరిగ్రహించాడు. ఇచ్చట జీవకళలు ఉట్టిపడే 1.5

మీటర్ల ఎత్తైన చదువరాతి సరస్వతి విగ్రహం వికపీర్ కళాకారుల కల్ప నైపుణ్యాన్ని ప్రకటిస్తుంది రాజారాయ్ సింగ్ కు జహంగీరు బహూకరించిన పట్టునస్త్రాలు అమూల్యమైనవి. ఇవి ప్రష్యాదేశపు హస్తకళా నైపుణ్యాన్ని, చిత్రకళావిరుచిని చాటుతున్నాయి.

అనేక జాతుల పశు పక్షులు అంతరించి పోతున్నాయి

మానవుడు భూమి మీద ఆవతరించి సుమారు 120 జాతుల జంతువులను, 150 రకాల పక్షులను పూర్తిగా అంతరింపజేశాడు. వచ్చే కొన్ని సంవత్సరాలలో 30 రకాల క్షీరదాలు, 320 రకాల పక్షులు, 180 రకాల సరీసృపాలు, 80 రకాల చేపలు అంతరించి పోవడానికి అవకాశం కనిపిస్తుందని, దీనికి పశు పక్షుల సహజ అవాసాలను నశింప చేయడం, అనేక కాలుష్యాలు ఏర్పడడం, అవివేరమైన వేట, వ్యాపార లాభాలకు నిర్దాక్షిణ్యంగా దంపడం ముఖ్య కారణాలని ఇటీవలే దేశపు సహజ వనావరణ పరిరక్షకుడు రోగర్ పెట్టిమో చెబుతున్నాడు.

క్రొత్తరుచులు

రాఘవేంద్రరావు

అది 1800 వ సంవత్సరం. నెపోలియన్ అప్పదే ఇటలీ పీర్ మోంట్ లో మారెంగో యుద్ధంలో దిగ్విజయం పొందాడు. సావ

మార్కోపోలో మరియు చక్రవర్తి

కాళంగా ఏదైనా తిండామని ఆరాట పడు తున్నాడు. సైన్యానికి సంబంధించిన తిను దిండారాల బండి ఇంకా రాలేదు. కొంత మంది నైవికులు ఆహారంకోసం బయలుదేరి వెళ్ళారు

కొన్ని కోడిగ్రుడ్లు, తొమాటోలు, చేపలు మాత్రం వారికి లభించాయి. పీజిలోపాటు కొద్దిగా వెల్లురిపాయలు చేర్చి నూనెలో వండి రొట్టెలో కలిపి తిన్నారు. ఇదే చికెన్ మారెంగో (chicken marengo). నేటికీ ప్రపంచంలో దీనిని ఇలాగే వండుతుంటారు. మనం తయారుచేసుకుని తినే వంటకాలు

ఒక్కొక్క దాని వెనుక ఒక్కొక్క కథ ఉంది.

ఐస్ క్రీం వాస్తవంగా 600 సంవత్సరాలకు పూర్వం చైనాలో ప్రారంభమైన విషయం మనలో చాలామందికి తెలియదు. మొదట మార్కోపోలో దీనిని తయారుచేసే విధానం యూరిప్ లో ప్రవేశపెట్టాడు. ఇటలీదేశస్థుడైన మార్కోపోలో చైనాలో కుబ్ లాయ్ ఖాన్ (1280-1295) ఆస్థానంలో ఉండేవాడు. ఐస్ క్రీమ్ రహస్యం కుబ్ లాయ్ ఖాన్ మార్కోపోలోకు చెప్పాడు. మార్కోపోలో దీనిని పెన్నిస్ రాజాస్థానంలో ప్రవేశపెట్టాడు. మరో అయిదు వందల సంవత్సరాలకు ఐస్ క్రీమ్ ప్రపంచం అంతా ప్రాకిపోయింది.

మనం ప్రతీరోజూ తినే పరి అన్నం

నవ చైతన్యానికి మార్గం

మానవుడు ఏ మాత్రం ఖర్చు లేకుండా అతి చౌకగా అనుభవించగలిగిన విలాసం 'నవ్వు.' నవ్వు మానవ శరీరంలో రక్త ప్రవాహాన్ని ఉత్తేజపరుస్తుంది. హడయాన్ని విస్తరింప జేస్తుంది. నరాలకు పటుత్వం కలిగిస్తుంది. పూర్తి మానవశరీర నిర్మాతానికి ఒక నవచైతన్యం కలిగిస్తుంది.

మిక్కిలి ప్రాచీనమైనది. క్రీస్తు పుట్టడానికి పూర్వం 5,000 సంవత్సరాలనుండి ఇది వాడుకలో ఉంది. దీనికంటే ముఖ్యమైన విషయం ఈ దాన్యం మొట్టమొదట మన దేశంలోనే ప్రారంభమైంది. భారతదేశం నుంచి తరువాత పర్షియా, మిడిల్ ఈస్ట్, ఆఫ్రికా, యూరప్ మరియు అమెరికా దేశాలకు విస్తరించింది.

విజావికి వరి 17 వ శతాబ్దంలోనే అమెరికాలో ప్రవేశించింది. మెడగాస్కార్ నుంచి బయలుదేరిన ఒక నరకుల ఓడ సముద్రం మీద ఉండగా తుపానులో చిక్కుకుపోయింది. ఆ ఓడకు దక్షిణ కెరోలినా చార్లెస్టన్లో ఆశ్రయం లభించింది. ఆ ఓడ కాపెన్ సంతోషించి అతి విషయంగా చార్లెస్టన్ వాస్తవ్యులకు ఓడలో ఉన్న వరి విత్తనాలు బహూకరించాడు. ఈనాడు ఒక్క దక్షిణ కెరోలినాలోనే కాదు ఆర్కాన్సాస్, టెక్సాస్, కాలిఫోర్నియా మొదలైన ప్రదేశాలలో విస్తారంగా వరి సాగుబడి జరుగుతుంది; పుష్కలంగా వండుతుంది.

అమెరికా మీ అందరికీ తెలిసినదే. ఇది కోడి గ్రుడ్లతోనే తయారుచేయబడి లేదు.

ఇప్పుడు మనదేశంలో అనేక హోటళ్ళలో బొమాట్ అమెరికన్లు ఎంతో రుచిగా తయారు చేస్తున్నాడు గ్రుడ్లతో తయారుచేసిన 'అమెరికన్'కు ఆ పేరు ఎలా సార్థకమైందో తెలుసుకుందాం.

అమెరికన్ కథ: స్పెయిన్ దేశపు రాజు ఒక రోజు ఊళ్ళో తిరుగుతూండగా ఉన్నట్టుండి ఆకలిపేసింది. ప్రక్కగా ఒక పొలం ఉంటే అందులోకి వెళ్ళి ఒక రైతుని చూసి ఆకలిపేస్తూంది, ఏమైనా పెట్టమని అడిగాడు. వెంటనే ఆ రైతు ఒక పెసం మీద రెండు కోడిగ్రుడ్లు అట్టలా పోసి ఇచ్చాడు. రాజు సంతోషించి ఈ రైతు ఎంత సూక్ష్మబుద్ధి గలవాడు (Quel homme Leste) అని మెచ్చుకున్నాడు. ఈ హోమెలెస్ట్ (homme Leste) అనే మాట అమెరికన్ గా మారింది.

లార్డ్ సాండ్స్విచ్ అనే జమీందారు (Baron) ఆకలి కూడా రెక్కచేయక ఎప్పుడూ జూదం ఆడుతూ ఉండేవాడు. ఇతడి సేవకుడు ఇది గ్రహించి ఒక మాంసం ముక్కను రెండు రొట్టెముక్కల మధ్యపెట్టి అది తింటూ ఆడుకున్నాడు. అలాటినుండి ఇది వాడుకలోకి వచ్చింది. ఇప్పటికీ దాన్ని

భారత దేశపు అతి ప్రాచీన వైద్య సంస్థ

భారత దేశంలో మద్రాస్ మెడికల్ కాలేజీ 150 సంవత్సరాల నాటి అతి పురాతనమైన వైద్య సంస్థ

“విశ్వకర్మణ వదలరు విఘ్నమతులు.”

సాండ్ విత్ అవి అజమీందారు పేరుతోనే పిలుస్తారు. కొన్ని తినుబండారాల పేర్లు చాలా విచిత్రంగా ఉంటాయి, వెర్ రాబిడ్ అనే వంటకం వేర్స్ లో చాలా ప్రసిద్ధి పొందింది. విజంగా దీనికి 'రాబిడ్' (ఊదేలు) కు ఏమీ సంబంధం లేదు. బోస్టు చేపిన రెండు రొట్టెముక్కలకు అనాలు, మిరియాల పొడిని వెన్నతో పట్టించి తయారు చేస్తారు. చాలా రుచికరంగా. పుష్టికరంగా ఉంటుంది.

తినడం, అహారం గురించి మాట్లాడుకుంటున్నాం కాబట్టి చెప్పుకోతప్పదు. బ్రేక్ ఫాస్ట్, లంచ్, డిన్నర్ అనేవి బ్రిటిషువారి నుండి వచ్చినవే. 1880 వ సం.రం నుంచే ఆంగ్లేయులు ఈ పద్ధతిని అనుసరిస్తున్నారు. దీనికిముందు ఇంగ్లండులో ఆంగ్లేయులు ప్రొద్దున బ్రేక్ ఫాస్టు, రాత్రి డిన్నరు మాత్రమే తీసుకునే వారు 18 వ శతాబ్దంలో లేవడంతోచే ప్రొద్దున బ్రేక్ ఫాస్ట్ అంటే మితంగా ఉపాహారం తీసుకోడం ప్రారంభమైంది. రాను రాను బ్రేక్ ఫాస్ట్ అంటే పొద్దుటిపూట బాగా రుపునిండా తినడం అలవాటైంది ఈ బ్రేక్ ఫాస్ట్ లో ఒక్క కుటుంబమే కొడు బంధువులు, మిత్రులు అందరూ చేరేవారు. సగటు 10 గంటలకు ప్రారంభించిన బ్రేక్ ఫాస్ట్ యాహ్నం 1-00 దాకా సాగేది. ఈ బ్రేక్ ఫాస్ట్ 1860 సం. నాటికి చిన్న ఫలహారంగా తరిపోయింది. లంచ్ అనేది ప్రొద్దుటి బ్రేక్ ఫాస్ట్. రాత్రిపూట తినే డిన్నరు మధ్య ఏర్పడుతున్న అల్పాహారం. లంచ్ ఏర్పడటంతో డిన్నరు సాయంకాలం 5 గం. నుంచి రాత్రి 8 గంటలకు మార్చేసారు.

అడవుల ద్వంసం వల్ల సాలీనా 100 కోట్ల డాలర్లు నష్టం

చెల్లమ నరకదం వల్లనో తగలబెట్టడం వల్లనో సాలీనా 100,000 చ.కి.మీ అటవీ ప్రదేశం ద్వంసం అయిపోతుందని బ్రిటిషు శాస్త్రవేత్త నార్మన్ మెయర్స్ ముచ్చిస్తున్నారు. భారతదేశం గంగానదీ ప్రదేశపు అడవులలో 40 శాతం గత 30 సంవత్సరాలలో నరికివేయబడ్డాయి. దీనివల్ల అనేక వరదలు, కరువులు సంభవించాయి. వర్ష పాతాన్ని, వాతావరణాన్ని వియంత్రించి సాగుబడి భూములకు రక్షణనిచ్చేవి అడవులు. భారత దేశంలో సాలీనా అటవీ సంరక్షణ కార్యకలాపాలకు 10 లక్షల డాలర్లు ఖర్చు చేస్తూ ఉంటే మరో ప్రక్క వీటి ద్వంసం చేయడంవల్ల 100 కోట్ల డాలర్లు నష్టం ఏర్పడుతుంది.

“తమకై యన్యపాతార్థమాకుక జమర్ దైత్యుల్.”

బహుమతి పొందిన వాసం

విశ్వశాంతి ఆవశ్యకత

నా. వీరయ్య యాదవ్, ఓరుగల్లు.

ఈనాడు విశ్వంలో శాంతిలేదు. మానవ జీవితం కేవలం సత్యాన్ని జయించడమనే ధర్మంతో కూడుకుంది. ఆకలి వివారణకై శిక్షణను ఇచ్చి విశ్వచరిత్రకు ఖ్యాతిగాంచిన వారిలో ఒకరిగా బుద్ధుడు కేవలం విశ్వ శాంతికి అంకితమైనాడు. విశాల విశ్వంలో సర్వజేలా నాగరికత విషణ్ణులు, వక్తలు, ప్రవక్తలు, మేధా సంపన్నులు, చైతన్య పంతులు కోకొల్లలున్నారు.

అకోకుడు అశాంతి యుద్ధరక్తంలో ఈడి వశ్యాత్వాసంతో పరివర్తన కలిగి 'సత్యమేవ జయతే' అన్నాడు. నరజాతికి దుఃఖంలేని జీవితమే సంపూర్ణశాంతి అని ఆదర్శ చరిత్రను తీర్చి దిద్దాడు.

ఇండిరాగాంధీ ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగ దక్షత పాలనతో 'శాంతిదూత' అనే నైహూ మర్గాంలో పేదరిక విరూపిణితో శత్రుయుద్ధ ఖండన చేస్తూ శాంతి అన్వేషణలో యాత్ర జరిపి 'శ్రమయేవ జయతే' అన్నారు. ఈనాడు మానవజాతి రక్తంతోను, కన్నీటితోను తడిసింది ఎక్కడ వెదికినా రజజరంగం కాని చోటే లేదు. భవిష్యత్తులో ప్రపంచంలో

అందరూ ఏకమై 'శాంతిరక్తం' ఒక గొంతుతో చాటించాలి. జాతిని పీడించే సాంఘిక ధర్మం సాగనీయకూడదు. అప్పుడు విశ్వశాంతి ఏర్పడుతుంది.

పుత్రునికోసం ప్రాణత్యాగం

ఇండియా ప్రప్రథమ మొగలాయి చక్ర వర్తి బాబరు (1483- 530) యువరాజు హుమాయున్ మరణిస్తున్న వార్తవిని 'నీ కష్టాలు నాకు కలుగుగాక, నీ బాధ నాకు కలుగుగాక' అంటూ విలపించాడు. వెంటనే అదే రోజు డిసెంబరు 28. 530 వ బాబరు పుత్రుని పీడిస్తున్న రోగంతో మరణించాడు.

“తమ కార్యంబు నిరీత్యజించియు నిరార్థ ప్రాపకుల్ నజ్జనుల్.”

కుటుంబ విరోధక ఉద్యమాలు తారస్థాయిని అందుకుంటున్నాయి. చంద్రమండల యాత్ర దిగ్విజయంగా శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధితో కొనసాగుతుంది. కాని విరోధానికి విరోధక చికిత్స కరువైంది. మానవుడికి నీతికి చోటు లేదు. అవినితీకి లోటులేదు. నీటికి కరువు. కన్నీటికి కరువులేదు. లోకనీతియే విశ్వ శాంతికి మూలం.

• • •

జి. అలిమేలు, కడప.

దేశంలో ఏమూల చూసినా అశాంతి ప్రబలి పోయింది. 'ఇరాన్, ఇరాక్ దేశాల మధ్య ఖిజర్ పోరాటం', 'శ్రీలంకలో తమిళం ఊదకోక', 'రెబెనాన్లో ముస్లిం క్రైస్తవుల మధ్య పోరాటం', 'పాం ప్రీన్ ప్రజలపై ఇజ్రాయీల్ నైవికులదాడి'; వివిధ జాతుల మధ్య విభేదాలే దీనికి ముఖ్యకారణం. రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలను విన్నాం. వాటివల్ల ప్రపంచంలో ఎంత ప్రజానష్టం, ఎంత అపవృత్తి జరిగింది! మూడవ ప్రపంచయుద్ధం వస్తే భూగోళంమీద అనలు జీవరాశి సర్వ నాశనం అవుతుంది.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధకారణంగా ఏర్పడ్డ 'నానాజాతి సమితి' విఫలమైనందున రెండవ ప్రపంచయుద్ధం తరువాత ఐక్యరాజ్య సమితి ఏర్పడింది. ప్రపంచదేశాల మధ్య వారధిగా ఉంటూ విశ్వమానవ సంక్షేమం కోసం పాటు పడటం ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రధాన లక్ష్యం. అగ్రరాజ్యాలు నక్షత్ర యుద్ధాలను గురించి ప్రకటిస్తున్నారు. ప్రపంచంలో ప్రజలు భయ భ్రాంతులై ఉన్నారు. ఇట్టి సమయంలో

శాంతి కృషి చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

సమస్య పరిష్కారానికి యుద్ధాలు, హింసాత్మక పర్యలు పరిష్కారాన్ని చూప లేవు. పరస్పర అవగాహన ద్వారా సమన్వయం పరిష్కరించుకోవాలి. విశ్వశాంతికి ప్రపంచంలో వివిధ దేశాల మధ్య అంతర్జాతీయ అవగాహన అవసరం. వివిధ జాతుల

రష్యాలో 75 శాతం ప్రజలు పత్రికలు చదువుతారు

రష్యాలో 8,000 కు మించిన వార్తా పత్రికలు మొత్తం 1760 లక్షల కాపీలు అచ్చువుతాయి. 5,280 కి పైబడిన మౌఖికై ముద్ర, జర్నలు, ఇతర పత్రికలు మొత్తం అనేక కోట్లు అచ్చువుతాయి. రష్యా దేశంలో 75 శాతం ప్రజలు పత్రికలు చదువుతారు. 95 శాతం కుటుంబాలు వున్నకాలు స్వంతంగా కొనుక్కుంటారు. ప్రత్యేక లైబ్రరీలు కూడా వారికి ఉన్నాయి.

“తమ కార్యంబు పుటిండుచున్ పరహితార్థవ్యాకృతుర్ మధ్యముల్.”

మద్య విభాగము తొలగించుకోవాలి. అంత రాజీను అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. అదే విశ్వకాంతి తోడ్పడుతుంది.

డి. చలపతిరావు, వరంగల్.

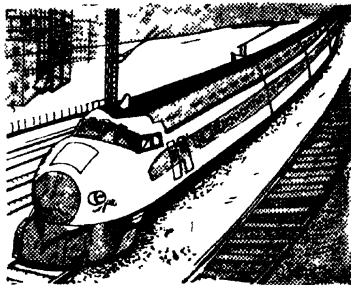
ఈ భూమిపై ఆడుగిడిన ప్రతి మానవుడు తన మనుగడను కాపాడుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూనే జీవింపడానికి కావలసిన ఆవసరాలను వెదకడానికి ప్రారంభిస్తాడు. ప్రకృతిని తన ఆవసరాలకు అనుగుణంగా మలచుకొనడంలో మానవుడు సాధించిన ప్రగతి ప్రశంసనీయం. భూమి ఉపరితలంపైన కూడా తన పరికోధనలను సాగించడంకోసం చేసిన ప్రయత్నమే మానవుని చంద్రమండల యాత్ర తనకు సాటిగా మరో 'యాంత్రిక మనిషి'ని రూపొందించి దాని ద్వారా తన చేతనలవికాని పనులను కూడా చేయించడంలో మానవుడు కృతకృత్యుడయ్యాడు.

కాని మనిషి తన మేధాశక్తిని ఉపయోగించి సాధించిన ఈ ప్రగతిని తన వినాశనానికి వినియోగిస్తే సాధించిన ఈ ప్రగతికి అర్థంలేదు. నేడు ప్రపంచంలో ఎన్నో దేశాలు శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాలలో గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించాయి సాధించిన ఆ ప్రగతిని దేశ పౌరాణ్యానికి ఉపయోగించినప్పుడే ప్రగతికి పరితయన విర్వచనం లభిస్తుంది.

ప్రకృతిమీద అధికృతను సాధించినా అది ప్రపంచ మానవాళి ఐక్యతకు, కాంతిజీవనానికి, దేశ శ్రేయస్సుకి తోడ్పడాలి ప్రతీదేశం ఎన్ని అణుబాంబులను తయారుచేసిందని కాకుండా

ఎంత పేదరికాన్ని విరూపించగలిగింది అని ఆలోచించాలి ఈ లక్ష్యంతో ప్రపంచదేశాలు ఉద్యమిస్తే విశ్వకాంతి లభిస్తుంది అభివృద్ధి పొందిన దేశాలు అభివృద్ధి పొందుతూన్న దేశాలకు తమ సహాయ సహకారాలు అందించాలి. అప్పుడు ప్రపంచం కాంతితో వర్ణిల్లుతుంది.

కంప్యూటర్ల సహాయంతో నడిచే టోక్రైడ్ ఎక్స్ప్రెస్

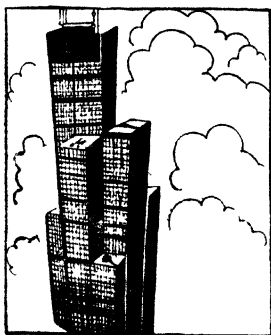

జపానులో టోక్యో మరియు ఓసాకాల మద్య ప్రయాణించే టోక్రైడ్ ఎక్స్ప్రెస్ కంప్యూటర్ల సహాయంతో నడుస్తుంది ఇంజనీరు ఎక్స్ప్రెస్ను స్టార్ట్ చేసిన వెంటనే టోక్యోలో కంట్్రోలు కేంద్రంలో కంప్యూటర్లు తమ పనిని ప్రారంభిస్తాయి. వేగాన్ని క్రమపరుస్తాయి. స్టేషనులలో ఎక్స్ప్రెస్ను విలుపుతాయి, రిపేర్లు జరిగే చోట నెమ్మదిగా నడిపిస్తాయి. టోక్రైడ్ ఎక్స్ప్రెస్ గంటకు 200 కి.మీ. వేగంతో ప్రయాణం చేస్తుంది.

“....వ్రాసిన దనింబు ఘనంబో కొంచెమో విను మరుభూమి తేగిన లభించును మేరువు తేరటోయినన్ దనమదికంబురాదు....”

సియర్స్ టవర్

ప్రపంచంలో మిక్కిలి ఎత్తైన అపీసు కట్టడం ఇల్లినాయిస్ చికాగో (అమెరికా) నాకర్ ట్రైవల్ ఉన్న సియర్స్

టూల్ ఆండ్ కంపెనీవారి జాతీయ ముఖ్య కేంద్రం సియర్స్ టవర్. ఇది 443 మీటర్లు (1454 అడుగులు) ఎత్తుగా ఉండే 110 అంతస్తుల బ్రహ్మాండమైన కట్టడం. దీని మొత్తం వైశాల్యం 44 లక్షల చదరపు అడుగులు (40.8 హెక్టారులు).

ఆగస్టు 1970 వ సం.లో నిర్మాణం ప్రారంభించబడింది మే 4, 1973 కి పూర్తి అయిరది కట్టడం పైన ఏర్పాటైన రెండు టీ.వీ. ఆంటెనాలతో చేరి దీని మొత్తం ఎత్తు 475.1 మీటర్లు (1559 అడుగులు). సియర్స్ కంపెనీలో పనిచేసే 7,000 మందితో చేరి అనేక ఇతర రంగాలలో ఇక్కడ మొత్తం

పనిచేసే 18,700 మందికి 103 ఎలివేటర్లు, 18 ఎస్కలేటర్లు సౌకర్యాలు ఉన్నాయి ఈ పెద్ద కట్టడానికి మొత్తం 18,000 కిట్టిలఉన్నాయి. నల్లరంగు అల్యూమినియం కాపడం చేసిన గోడలు, ఇత్తడి రంగు ఆద్దం కిట్టిలతో ఇది నగరంలో ఇతర ఆకాశ హర్యాల మధ్య మిక్కిలి గంభీరంగా ఉంటుంది.

మిచిగాన్ నరస్సు ప్రక్కగా ఈ టవరును పూర్తిగా నిర్మించడానికి మూడు సంవత్సరాల కాలం పట్టింది. ముమ్మరంగా పనిచేసే సమయంలో దగం దగర 1,800 మంది ఈ ప్రాజెక్టులో పని చేశారు. అన్ని విధాలైన అధునిక విద్యుత్ హంగులతోను, సౌకర్యాలతోను అతి తక్కువ విద్యుత్ వినియోగ మయేటట్లు ఇది నిర్మించబడింది.

టవర్ నిర్మాణానికి సుమారు 78,000 టన్నుల ఉక్కు ఉపయోగించబడింది. దీని

అసెంబ్లీ సభ్యులలో సగానికి సగం మూడులు కారు!

ఒకసారి హౌస్ ఆఫ్ కామన్స్ లో ఒక సభ్యుడు కోపంతో లేచి, “అసెంబ్లీలో సగానికి సగం మంది మూడులు” అన్నాడు. మరునాడు దీనికి క్షమాపణ వేడుకోమంటే ఆ సభ్యుడు లేచి “ఈ అసెంబ్లీలో సగానికి సగం మూడులు కారు” అన్నాడు:

“వాడిని చెప్పుట కంటే అధికమైన పాపము లేదు.”

విర్యాణంలో ఉపయోగించిన కాంక్రీటు 5 మైళ్ళ పొడవు గల మిక్కిలి విశాలమైన రోడ్డుకు సరిపోతుంది. 16,000 ఇత్తడిరంగు ఆదార కిటికీలు అమర్చబడ్డాయి. మొత్తం దీని గోడల వైశాల్యం 14 హెక్టేరులు పైగా ఉంటుంది. ఇవి పూర్తిగా యూరనోడిక్ అల్యూమినియం లోహంతో మెరిసిపోతూ ఉంటాయి. 2,22,500 బిళ్లుల భారమైన ఈ అద్భుత కట్టడం 144 రాతి స్తంభాల మీద లేవదీయబడింది. ప్రతి స్తంభం మ్యూజియం లోని లిబర్టీ స్ట్రెయిన్ (Liberty statue) అంత లాఠిగా నింపబడి, బిల్డప్మెంట్ పునాదులతో నిర్మించారు.

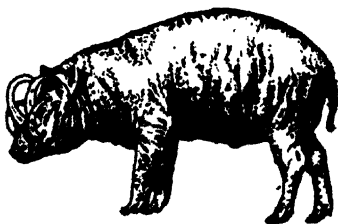
ఈ ఏయర్స్ టవర్ లో ఉపయోగించబడిన పెరిఫోన్ కండక్టర్ వైరు ప్రపంచం చుట్టూ $1\frac{1}{2}$ సార్లు చుట్టవచ్చు. కట్టడంలో ఏర్పాటైన ప్రత్యేక 108 క్యాబ్ ఎలివేటర్ల విధానం 3 ప్రత్యేక జోనులుగా విభజింపబడింది. మధ్య మధ్య పైకెలామీలు కూడా ఏర్పాటు చేయ బడ్డాయి. లోపల ప్రయాణానికి డబుల్ డెక్ ఎక్స్ ప్రెస్ క్యాబులు ఏర్పాటు చేశారు. రెండు ఎక్స్ ప్రెస్ ఎలివేటర్లు 1,853 అడుగుల ఎత్తు పైకి వెళ్తున్న ఒక నిమిషం కంటే తక్కువ కాలంలో వెడతాయి.

అకావాన్ని అంటే పెద్ద పెద్ద విర్యాణాలలో ఇంతవరకూ ఎక్కడా లేని ప్రాజెక్షన్ విధానాలన్నీ ఈ టవర్ లో ఏర్పాటు చేయ బడ్డాయి. అటోమాటిక్ స్ప్రింగర్లు, స్కోక్ డీజెల్ ట్రక్లు, అనవరతమైనప్పుడు వెంటనే ఉపయోగ పడడానికి ఎమర్జెన్సీ డీసెల్ జనరేటర్లు ఉన్నాయి. అధునాతనమైన అటోమాటిక్

విండ్ వాషింగ్ విధానం కూడా ఏర్పాటు చేసారు. ఇది వంతర్పురంలో 8 సార్లు టవర్ లోని కిటికీలను పూర్తిగా కడిగి శుభ్రం చేస్తుంది. కాపీసాపు, అనేక గదుల వసతి సౌకర్యం గల అందమైన రెస్టారెంటు 1500 మంది ఒకేసారి కూర్చోగల కేవల పేరియా ఈ టవర్ లో ఉన్నాయి. క్రింది భాగంలో చిన్న చిన్న దుకాణాలతో పాటు బాంక్ సౌకర్యం కూడా ఉంది. దీనిని చూడడానికి వచ్చిన జనం 108 వ అంతస్తు వరకూ వెళ్ళవచ్చు. అంటే భూమి నుంచి 1,853 అడుగులు పైకి. అమెరికా సుప్రసిద్ధ శిల్పి ఆర్చిటెక్చర్ కాలెర్ చెక్కిన 'యావీవర్స్' మ్యూరల్ స్ట్రెయిన్ ఎంతో బ్రహ్మాండమైనది. ఈ స్ట్రెయిన్ వాకర్ డెవలప్మెంట్ ఉండదు.

(చికాగో ఇన్ ఫర్ మేషన్ 'సౌజన్యంతో')

బార్బరూసాలకు కోరలు

ఇండోనేషియా పెరెజెస్ లో నివసించే వరాహజాతి బార్బరూసాలకు ముఖం మీద కళ్ళక్రింద వర్మంలో నుంచి కోరలు పట్టుకు వస్తాయి. మామూలు అడవి పండులకు పెద పుల మధ్య నుంచి బయలుదేరతాయి.

“వత్సము చెప్పుట కంటే పవిత్రమైన వియమం లేదు.”

ఉత్తమ రచనలు చేయడం ఎలా?

చాలామంది యువతీ యువకులు ఈనాడు జర్నలిస్టులు అవుదామని అనుకుంటారు. లేకపోతే వ్యాపారులు, కథలు, కథానికలు వ్రాసి పత్రికల్లో తమ పేరు అచ్చవ్వాలని ఉబలాట

పడతారు. జర్నలిస్టుగా రాజీంచాలంటే మొట్టమొదట చేయవలసిన పని స్వంతంగా వ్రాయడం అలవాటు చేసుకోవాలి. ప్రతిదినం వార్తా పత్రికల్లో వచ్చే వార్తలను జాగ్రత్తగా చదవండి. వాటిని మీ స్వంత మాటల్లో వ్రాయడం అభ్యాసం చేసుకోండి. అభ్యాసం చేసుకుంటున్న కొద్దీ వ్రాసే విధానం మెరుగు పడుతుంది. కొద్దిరోజుల్లోనే బాగా వ్రాయడం అలవాటవుతుంది. అభ్యాసం కూసువిడ్య.

వ్రాయడం మీరు అనుకొనేటంత సులభమైన పని కాదు. జర్నలిస్టు ఎన్నో కష్టాలను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. ఎన్నో ఓరుడుడుకు

లను సహించుకోవాలి. చేపట్టిన పని వదలకుండా ఫలితం కలిగేవరకూ ప్రయత్నం చేస్తూ ఉండాలి. విఘ్నాలు కలుగుతాయనే భయంచేత అసలు ఆరంభించరు కొందరు. కొందరు ప్రారంభిస్తారు గానీ మధ్యలో ఏమైనా విఘ్నాలు సంభవిస్తే చేపట్టిన పనులు విడిచేస్తారు. దైర్యవంతులు ప్రారంభించిన కార్యానికి మాటిమాటికి విఘ్నాలుకలిగినా విడచి పెట్టరు. ఓర్పు, పట్టుదల ఎంతైనా ఉండాలి. మంచి వ్రాయగల కత్తితోపాటు తగినంత దైర్యం కూడా ఉంటే మీ కార్యసిద్ధికి అంత రాయాలు ఏర్పడవు.

నేర్చుకున్న దాన్నిబట్టి ప్రవర్తించడం ఉత్తమోత్తమం

పరిశీలించడం ప్రథమ ధర్మం
పరిశీలించిన దానిని విమర్శించుకోవడం
ద్వితీయ ధర్మం

విమర్శించుకున్న దానిని
అర్థం చేసుకోవడం తృతీయ ధర్మం
అర్థం చేసుకున్న దానిని బట్టి
నేర్చుకోవడం చతుర్థ ధర్మం
నేర్చుకున్న దాన్నిబట్టి ప్రవర్తించడం
ఉత్తమోత్తమం.

— హోరాన్ రిజిస్టర్ రివ్యూ

“పరమాత్మునికి పేర్లు అనంతం. అనంతమైన రూపాలను ఆరాధించి దైవాన్నిపొందించవచ్చు. ఏ పేరుతో ఏ రూపాన్ని ప్రార్థించినా దైవానుభూతిని పొందగలవు.”

— శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

ఉత్తమరీతి రచన నైపుణ్యానికి పుస్తక పతనం ఎంతైనా అశక్యం. పతనయోగ్యమైన గ్రంథాలు—చరిత్రలు, జీవిత సంగ్ర

హాలు. కాలపాత కథలు, ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలు. ఆయా విషయాలలో ప్రావీణ్యతను పొంది ముక్కాకలు తీరినవారు ప్రత్యేక వ్యాసాలు. గ్రంథాలు రచిస్తారు. అటువంటి గ్రంథాలుగానీ, వ్యాసాలు కానీ చదివేటప్పుడు వాటిలో మాత్రం అభిప్రాయాలు, నవ్యభావాలు వెంటనే గ్రహించాలి.

పరిశీలనా స్వభావం అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. ఈ విధంగా పరిశీలించడంవల్ల ప్రతి విషయం సూక్ష్మంగా, కూరింకషంగా, పదాలు లేకుండా చూడగలుగుతారు. చదువుదనం, శ్రద్ధ, అభివినేళం, కుతూహలం, ఆకాంక్ష మొదలైన గుణాలు కలిగి ఉండడం ఆరోగ్యవంతమైన జీవితాభివృద్ధికి బంగారు దాట. చెట్లనుంచి వండిన పళ్ళు రాలకుంటాయి. మనం అందరినీ చూస్తాం. చూస్తున్నాం. పండు వడిందని సంతోషించి ఊరుకుంటాం. చెట్టు శుంచి రాలిన పండు భూమిమీదికి ఎండుకు

వడింది; పైకి ఎండుకు వెళ్ళలేదు; మధ్యలో ఎండుకు విరిచిపోలేదు; అనే విషయాలన్నీ తీవ్రంగా ఆలోచించాడు న్యూటన్ మహాశయుడు. భూమ్యాకర్షణ సిద్ధాంతాన్ని కనుగొన్నాడు.

వ్రాయడలనున్న విషయాన్ని వ్రాయడానికి ముందుగానే నిర్ణయించుకోండి. విషయానికి అవసరమైన అంశాలను ఎన్ని వీలుగా ఉంటే అన్ని సిద్ధంగా పెట్టుకోవాలి చేతికి అనువుగా ఒక తెల్లకాగితం లేకపోతే చిన్న పుస్తకం, మంచి పెన్నిలు ఉండి తీరాలి మీ అభిప్రాయాలు, వాదనలపైన మాటలు, పదాలు, సామెతలు మనసులో తట్టినప్పుడు ఎప్పటికప్పుడు వాటిని వ్రాసుకోవాలి. మంచి మంచి క్రొత్త భావాలకు వార్తాపత్రికలు, వార పత్రికలు గ్రంథాలు చదువుతూ ఉండాలి క్రొత్త విషయాలను తెలుసుకోవాలనే జీతాన విస్తరింపజేసుకోవాలి. ప్రతి విషయం గురించి “ఎందుకు?” “ఎలా?” “ఎక్కడ?” అనే ప్రశ్నలకు జవాబులను తెలుసుకోవాలి.

అవసరమైతే జర్నలిజంకు సంబం

దానంతట అదే డయల్

చేసుకునే టెలిఫోను

పేరు చెప్పబంతోచే దానంతట అదే డయల్ చేసుకునే టెలిఫోనును ఒక ప్రెంచి కంపెనీ క్రొత్తగా అభివృద్ధి పరచింది. సుమారు రూ. 8000/- విలువ చేసే ఈ క్రొత్త పరికరం నందిల్ల దాని కమిషనరీగా ఉండే పేర్లను రికార్డు చేసిన వ్యక్తి కంక న్వరాన్ని బట్టే పని చేస్తుంది.

“లోభం కంటే మిక్కిలి విచిత్రమైన దుర్గుణం లేదు.”

దించిన ప్రత్యేక సంస్థలలో చేరి నైపుణ్యాన్ని అభివృద్ధి చేసుకునే సలహాలను పొందవచ్చు. తెలంగాణలో, పుస్తకాల షాపులలో కూడా జర్నలిజంకు సంబంధించిన గ్రంథాల పలు రకాలు లభిస్తాయి. వీటిలో పరిశోధన విషయాలను పేకరించడం, కైలీ, రచనా విధానం, తిరిగి వ్రాయడం, పునః పరిశీలన మొదలైన కిటుకులతో పాటు ఎన్నో సాంకేతిక రహస్యాలు లభిస్తాయి. ఒక రచనలో ఈ సాంకేతిక నైపుణ్యాలే పరిణితిని తెలియజేస్తాయి. జర్నలిజంలో ఉత్తమ రచన వ్యక్తిగత మానసిక నైపుణ్యాన్ని ప్రకటించాలి. వీ ప్రత్యేక రచనా కైలీని ఏర్పరచుకో. ఇది నిరంతరం కొనసాగేది దీనికి విషయాన్ని గురించి సంపూర్ణంగా తెలిసి ఉండాలి. ప్రతివారికి తెలియజేయాలనే కుతూహలం ఉండాలి మీరు వ్రాసే దాన్ని మీరే స్వంతంగా వ్యాఖ్యానించగలిగేట్లుగా ఉండాలి.

పాఠశాలలోకాన్ని ఎప్పుడూ మనస్సులో పెట్టుకుంటే సులభకైలీలో వ్రాయడానికి అనుకూలిస్తుంది. అందరికీ పరిచితమైన మాటలు ఉపయోగించాలి. కష్టమైన పదాలు ఉపయోగించవద్దు అలాగని పద సంపదను పొందు పరచకుండా ఉండకూడదు. విశదంగా తెలియజేయడానికి ప్రయత్నించు.

వాక్యాలు చిన్నవిగా ఉండాలి. ఒక్కొక్క వాక్యంలో 20 కి మించి మాటలుంటే చదవడం కష్టమవుతుంది. సుప్రసిద్ధమైన రచనలలో వాక్యానికి 18, 17 మాటలంతే అధికంగా ఉండవు. పెద్దపెద్ద నమూనాలతో మాటలు ఉపయోగిస్తే చెప్పదలచుకున్నదానిని

మనసుకు హత్తేటట్లు చెప్పలేదు.

ఒక కథలో దివ్యగాడు వచ్చి గుమ్మం దగ్గర “అమ్మా దర్శం” అంటే “పో! పో! దియ్యంలేవు” అని వ్రాయడానికి బదులు “ఓయీ! దిక్షితా మధ్యహామన తండులంటులు విండుకున్నవి పోయి రమ్ము” అని వ్రాస్తే ఎవ్వరికీ అర్థం కాదు. సరైన అర్థం తెలియజేయడం ఇంకా ముఖ్యం. అందరూ చదివి అనందించేటట్లుగా ఉండాలి. చాలా మంది ఆత్మ సంతుష్టి కోసం వ్రాస్తారు. వ్రాయవలసిన విషయం, వ్రాసే కైలీ ప్రతీ వారూ చదివి అనుదించేదిగా ఉంటే మీ వాస్యాలకు, మీ రచనలకు ఒక నవ్యతను అపాదిస్తారు బైబిల్ చదివి చూడండి. చిన్న చిన్న వాక్యాలు. తేలిక మాటలలో యధార్థాలను ఎంతో గంభీరంగా వివరించబడ్డాయి. పదగుంథన కత్తి కలిగి చిన్న చిన్న పదములతో రచించువాడు ‘పరిభావంతుడు’ మహాత్మా గాంధీ, రాజగోపాలాచారి రచనలు ఇటు వంటివే.

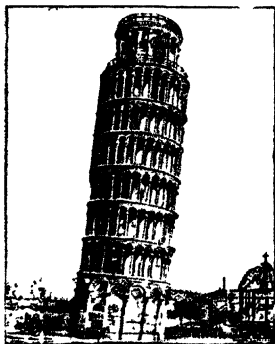
(21 వ పేజీ తిరువాయి)

వాత శ్రి నెలల లోపున ఒకటి లేక రెండేసి నెలల వ్యవధిలో ఇవ్వాలి. రోగ నిరోధక శక్తి తగ్గిపోకుండా ఉండడానికి అదనంగా వాక్సిన్ ముందు ‘బూస్టర్’ మోతాదు వాడతారు. నిర్దిష్ట మొదలు 2 సం. వ వయస్సులో ఈ ‘బూస్టర్’ మోతాదు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. పిల్లలకు కోరింత దగ్గు (whooping cough), టెటానస్ (Tetanus), డిఫ్టీరియా (Diphtheria) రోగాలు పోకకుండా DPT వంరక్షిస్తుంది. (‘Unicef’ సౌజన్యంతో)

“జయదగలమనే దృఢ విశ్వాసం గల వారే దిగ్విజయాన్ని పొందుతారు.”

లుతున్న పిజ్జాటవరు

ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందిన వాచకూన్న పిజ్జా టవరు (Leaning Tower of Pisa) చాలాపు 800 సంవత్సరాలుగా వాచకూనే ఉంది. ప్రతి సంవత్సరం ఈ వాచకూడ్డి కొద్దిగా పెరుగుతూ ఉంది. ప్రతి సంవత్సరం జూన్ 18 వ తేదీ ప్రొద్దున 5 గంటలకు ఇటలీ టేబులైన విజ్ఞానవేత్త టవరు ఎన్ని డిగ్రీలు వాలిందో పరిశీలిస్తారు.

179 ఆరుగురు ఎత్తైన ఈ టవర్ ఇప్పుడు లంబానికి 18 ఆరుగురు 8 అంగుళాలకు పైగా వాలింది. టవరుపై గాలిలో నుంచి భూమి మీదికి విడిచిన రాయి టవరు గోడనుంచి 18½ అంగుళాల దూరంలో భూమిని తాకుతుంది. బొనావోనీ పిసానో 1174 సం.లో ఈ టవరు నిర్మాణం ప్రారంభించారు. ఇతరు 1185

సం.రం దాకా పనిచేసారు. ఆ తరువాత మనిషి మాయమైపోయాడు. ఎక్కడా కనిపించలేదు. అనాటికి టవర్ మూడున్నర అంతస్తుల వరకు లేచింది. ఆ తరువాత 90 సం.లకు దాకా ఎవ్వరూ ఏమీ పట్టించుకోలేదు. టవరు వాచకూండటంవల్ల నిర్మాణం పూర్తి చేయాలనే ఉత్సాహమే పోయింది. తరువాత మరో 190 పిజ్జాటవరు నిర్మాణానికి పూనుకున్నారు.

వాచకూన్న ఈ టవరును పడగొట్టి క్రొత్తగా కట్టడానికి బదులు దీనిమీద 9½ వర్షాలపు అంతస్తులు నిర్మించారు. 5, 6, 7 అంతస్తులను వాచికి ఎదుటివైపుగా నిర్మించారు.

7 గంటలందే పైగోపురాన్ని 80 సం.లకు తరువాత మూడవేళ్ళి పూర్తి చేసారు. పై గంటలలో మిక్కిలి భారవంతమైనది 9½ బన్నులు ఉంటుంది. టవరు నిర్మాణం పూర్తి కావడానికి సుమారు 200 సంవత్సరాల కాలం పట్టింది.

ఈ వాచ రహస్యం అంతా పిజ్జాటూమిలో ఉందే మెత్తటి చున్నమీదే ఉంది. ఈ చున్ను 80 కాతం నీటితో కూడిన బంతమన్ను, ఇసుక. ఎంతోమంది కిల్లులు పెద్ద పెద్ద స్లానులతో పిజ్జా టవరును నిలబెట్టడానికి వచ్చారు. రోములో PWD అఫీసులో ఒక గోడకున్న పూర్తి పెయిలెన్సీ దీని స్లానులతో నిండిపోయాయి.

(మొత్తం 48 పేజీలలో)

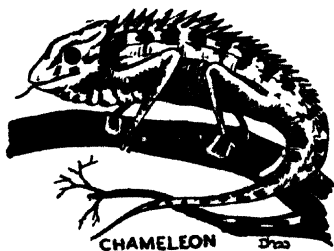
“లోభగుణమును వదలుట శాంతమునకు ముఖ్యకారణము.”

చౌస

న

టి. ఎన్. ఎన్. మూరి

చౌసర వెల్లి బల్లిజాతికి చెందిన జంతువు. తొండ ముదిరితే ఊసర వెల్లి అవుతుందంటారు. ఇది కొమ్మలమీద, పాదులమీద, అప్పుడప్పుడు భూమిమీద మెల్లిగా ప్రాకుతూ కనిపించే అందచికాం మైన ప్రాణి. అమిక

బద్ధక స్వభావం కలది. దీనితోక వాచీ ప్రింగ్లా ఉంటుంది. తోక ఒక కొమ్మకు చుట్టి గంటల తరబడి కదలకుండా పడుకుని ఉంటుంది. శరీరానికి ముందుభాగం తల చిన్న తొడిమలా ఉండి రెండు ప్రక్కల రెండు కళ్ళు ఉబ్బెత్తుగా ఉంటాయి. ముఖ్యంగా దీని కాళ్ళ విర్యాణం, చూపు, నాచక, చర్మం, చర్మం రంగుల మార్పిడి ప్రత్యేకమైన లక్షణాలు కలిగి ఉంటాయి.

తోకతో కాకుండా ఇది సుమారు 12.5 సెం.మీ. పొడవుగలది. తోకతో చేరి దాదాపు 30 సెం.మీ. పొడవుదాకా ఉంటుంది.

దీని కాళ్ళు వ్యయద్లు (పటకారు)లా ఉంటాయి. తోక నన్నగా, విడివిగా, చుట్టుకోడానికి వీలుగా ఉంటుంది. ఈ రెంటి సహాయంతో చెట్లమీద చిన్న కొమ్మలు, రెమ్మలు పట్టుకుని పాకుతుంది. చెలిస్కోపు అమరికతో ఉండే పొడవైన నాచక ముందుకు అతి వేగంగా చాచి చిన్న చిన్న పురుగులను ఆహారంగా పట్టుకుంటుంది. నాచక చివర జిగురులాంటి లాలా జలం ప్రవిస్తుంది. నాచక చాచినప్పుడు పురుగులు, ఈగలు నాచకకు అంటుకుంటాయి. వెంటనే అంటుకున్న ఎరతో సహా జీవంలలో నాచక నోట్లోకి ముడుచుకుంటుంది. శరీరంలో చలనం లేకపోయినా నాచక రబ్బరులా సాగుతుంది. దీని నాచక శరీరంకంటే కూడా చాలా పొడవుగా ఉంటుంది. ఒకేసారి రెండు

కొలం మహిమ

కాలం—

నిరీక్షించే వారికి అతి శామనం
భయపడే వారికి అతి శ్రీయం
విచారించే వారికి అతి దీర్ఘం
ఆనందించే వారికి అతి అల్పం
కాని ప్రేమించే వారికి కాలం

అనంతం.

—పాశ్చి వాక్ డైక్

“అమెకున్నది జరుగదు, తనకున్నది తప్పదు.”

—అమ్మ

దిక్కులకు గాని లేక ఒక కన్నుతో ముందు, మరో కన్నుతో వెనుకకు చూడగల శక్తి దీని కళ్ళకు కలదు. దీనికళ్ళు దేనికదే స్వంతంగా పనిచేయగలవు.

అంగ్లంలో సామెత "Changeable as a chameleon" అంటే నిమిషానికోరంగు. ఈ ఊసర వెల్లికి సంబంధించినదే. పుట్టి నవ్వుడు తెల్లగా ఉండే ఈ ఊసర వెల్లి ఎప్పటి కప్పుడు శరీరం రంగులు మార్చేస్తూ ఉంటుంది. ఊదారంగునుంచి ఆకుపచ్చ, ఎరుపునుండి పసుపు, తెలుపునుండి నలుపు రంగులకు మారుతూ ఉంటుంది. దీని రంగు విక్కచ్చిగా ఇది అవి చెప్పడం కష్టం ఈ రోజు ఒక రంగులో ఉంటే 4, 5 రోజులలో మరో వర్ణంలోకి మారిపోతుంది. ప్రత్యేకంగా ఊసర వెల్లి శరీరంలో మానసిక, శారీరక

ప్రేరకం వల్ల ఈ రంగుల మార్పిడి జరుగు తుంటుంది. ఒక్కొక్క పర్యాయం దాగా ఉద్రేకం పొందినప్పుడు వీటి శరీరం రంగు మారుతుంది అంటేగాని పనిపరామర్శ్యంగా వర్ణం మార్చదు. ఇతర జంతువుల నుండి రక్షించుకోడానికి రక్షక వర్ణంగా మార్పు కోడు జిగురు వంటి లాఝలం ఊరే పొడ వైన నాచుకను అతి వేగంగా అంటే రెప్ప పాటు కాలంలో ముందుకు జాపి ముడుచు కుంటుంది. ఇది తాబేలుకంటే కూడా అతి మెల్లిగా నడుస్తుంది. ఎవరైన వట్టుకోడానికి ప్రయత్నిస్తే కొరికి గాయం కలిగిస్తుంది. ●

క్రిక్కిరిసి పోయిన హాస్పిటలు

రెండు మూడు రోజులలో ఖాళీ అయిన వెంటనే డెడ్ ఎర్వాలు చేస్తా!

(40 వ పేజీ తరువాయి)
ప్రపంచ మహాయుద్ధం సమయంలో వేసిన బాంబులు పీజా టవరును కదిలించి వేసాయి. గుండ్లు టవరుకు తగిలాయి. కాని టవరు చెక్కు చెదరలేదు. ఎన్నెన్నో భూకం పాలు వచ్చాయి. అయినా టవరుకి ఏమీ దెబ్బ తగలేదు. 1899 లోను మరియు 1935లోను టవరు పునాదులు బలీష్టం చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. దీనివల్ల టవరు వాలు మరింత ఎక్కువ అయింది. 14 500 టన్నుల భారంగల పీజా టవరు అపాయ స్థితిలో లేదని చెప్పలేం చాలాకాలం నుంచి టవరులో గంటలు కొట్టడం లేదు తీవ్రమైన కంపనలు జాతుకున్న టవరుకు అపాయం కలిగించగల వంటారు.

“తన్ను తాను విమర్శించుకోవడం వివేకం, ఇతరులను విమర్శించడం అవివేకం.”

(18 వ పేజీ తరువాయి)

అం వరయ వరయ" అనే పాటలు పాడగా అంటే కుండపోతగా వర్షం కురిసిందని. ఇంకా వివరణ అయిందని నానుడి.

శ్రీ దీక్షితులకు ఇద్దరు భార్యలు. పెద్ద భార్యకు ఒక్క కుమార్తె. చిన్న భార్యకు సంతతి లేదు. ఈమెకు వస్తువాహనాలపై మోజు ఎక్కువ. రాజాశ్రయం చేసుకుంటే కొంత దారిద్ర్యబాధ తగ్గుతుందని భంజాపురి రాజును చూడమని భర్తను పోరుపెట్టింది అప్పుడు దీక్షితులు లలితరాగంలో శ్రీ సూక్తాన్ని అనుసరించి "హరణ్ణయీం లక్ష్మీం సదాభజామి హీన మానవాశ్రయం త్యజామి స్థిరతర సంపత్ప్రదాం" అనే కీర్తనతో లక్ష్మీదేవిని సంప్రతించి, తృప్తి పొంది, "మంగళదేవతయో తత్సయో బహు మానితోహం" అని కృతజ్ఞతను కూడా చెప్పుకున్నాడు.

పశ్చిమ కనుమలలో 'శబరిమలై అయ్యప్ప' దర్శనం చేసి వనంతరాగంలో 'హరిహర పుత్రా' అనే కృతిని గానంచేశాడు. గురువాయూరు వందరించి అప్పటి శ్రీకృష్ణుని 'శ్రీకృష్ణం భజమానస' అని కీర్తించాడు. ఇతడి కీర్తనలలో గోవుచ్చ ప్రోతో వాహయతి మరో గొప్ప విశేషం. శ్రీరాగంలో రచించిన శ్రీ వరలక్ష్మీ సమామ్యహం వసు ప్రదే శ్రీ సారవవదే, రసవదే, సపదే, వదే.... అనందలై రద్ది, రాగంలో త్యాగరాజ యోగ వైభవం, నదాభవం నదాశ్రయామి త్యాగరాజ యోగవైభవం, అగరాజ యోగ వైభవం, రాజయోగవైభవం, యోగవైభవం,

వైభవం, భవం, మొదలై నవి ఎన్నో ఉపాహరణలు ఉన్నాయి. ఇతడి కృతులు వండితులకు మిక్కిలి అస్వాద యోగ్యములు. కీర్తనలు సమాన ఘటితమైన కయ్యలో వడుస్తాయి.

శ్రీ ముత్తుస్వామి దీక్షితుల రచనలు విర్రులాకారంతో ఆరాద్యనస్తున్న సర్వలక్షణ లక్షితంగా వర్ణించబడుతుంది. కీర్తించిన ప్రతిదేవ సూక్తి భేదాలు, వివిధగుణాలు, రూప లక్షణాలు విశదంగా ఉంటాయి. 'సోహం బ్రహ్మాస్మి' అనే తత్వంతో వగుతో పాసవతో రచించిన ఇతడి కీర్తనలు ఇతడి సంస్కృత భాషా పాటవాన్ని, చందోవ్యాకరణ పశీకరణాన్ని స్పష్టంచేస్తాయి. కట్టాంకారాలతో లయ మాధుర్యంతో చెపులకు రస వత్తరంగా ఉంటాయి.

ఇతడికి కిష్కలు చాలామందే ఉన్నారు. తమ్ములైన చిన్నస్వామి దీక్షితులు, భారస్వామి దీక్షితులు ఇద్దరే కాక తిరుక్కడై యూరు భారతి, వీణా వేంకటరామయ్యర్, తేవూరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, శుద్ధమద్దళం తంబియప్ప, భరతనాట్య ప్రవీణుడు కొరవాడు రామస్వామి, నాగవ్వర విద్వాంసుడు తిరువ మందూరు బిల్వవనం, తంజావూరు సోదరులు పొన్నయ్య, చిన్నయ్య మొదలైన వారు పెక్కుమంది. తిరువారుడులోని కమలమ్మ, వకలార్ కోయిల్ అమ్మణ్ణి అనే దేవదాసీలు ఇతడి వద్దే గానం నేర్చుకుని నాట్యాలనయ యుక్తంగా గానం చేసేవారు.

— జానాని —

“అవకారము చేసిన వారి కువకారము చేయుట దర్శనము.”

కోట్లాది ప్రజల హృదయాలలో
మన స్వాతంత్ర్య సమర విరులు వెలిగింది

స్వేచ్ఛా కోరి ప్రకాశిస్తూండగా

ఎల్ల సమతుల్యతనా

అ కోరిన అర్పివేయగలదా ?

మన గతిని మార్చివేసి

మనల్ని స్వతంత్రులుగా చేసింది అ వెలుగి

శక్తి సంపన్నులుగా

జన్మ పురుగులుగా కూడా చేసింది అ వెలుగి

అ వెలుగి

మన ఆకాశరణం

మన అమర జ్యోతి

నిజాలు-నిదర్శనాలు

50 లక్షల మంది కంటి పొరతో బాధ పడుతున్నారు:

భారతదేశంలో సుమారు 50 లక్షలమంది కంటిపోతో బాధపడుతున్నారు. 25 లక్షల మంది అంధత్వంతో బాధపడుతున్నారు. ఈ విధంగా బాధపడేవారిలో 20 శాతానికి గ్రాఫ్టింగ్ విధానంతో దృష్టిని కలిగించవచ్చు.

ఒక రూపాయి నాణాన్ని తయారుచేయడానికి 52.81 పైసలు ఖర్చు:

ఒక రూపాయి నోటును తయారుచేయడానికి 4.81 పైసలు మాత్రమే ఖర్చు అవుతుంటే, ఒక రూపాయి నాణాన్ని తయారుచేయడానికి 52.81 పైసలు ఖర్చు అవుతుంది. రూపాయి నోటు 8 మాసాలపాటు ఉంటే, రూపాయి నాణెం సుమారు 15 మొదలు 20 సం. రాల పాటు ఉంటుంది. ఒక సంవత్సరం పాటు ఒక రూపాయి నోటుని చలామణీలో ఉంచడానికి 9.82 పైసలు ఖర్చు అయితే, ఒక రూపాయి నాణానికి 2.84 మొదలు 3.52 పైసలు ఖర్చు అవుతుంది.

సరకులను చేపట్టడంలో బొంబాయి రేవు ప్రథమ స్థానం:

భారతదేశంలో మొత్తం 10 పెద్ద ఓడ రేవులు 1983-84 లో 1001.8 లక్షల టన్నుల సరకులను చేబడితే, 1984-85 లో 1087.4 లక్షల టన్నులు చేబడ్డాయి. బొంబాయి రేవు 252 లక్ష టన్నుల సరకు

మాడ్రిడ్ జూలో పాండా!

యూరపు పెయిన్ట్ లో మాడ్రిడ్ జూలో ప్రదర్శింపబడిన రాకాసి పాండాపిల్ల 'చుచిన్' మిక్కిలి అమూల్యమైనది. దీని విలువ 1,50,00,000 లక్షల డాలర్లు!

“ఒక్కడే శాశ్వతంగానే చేయకూడదు.”

అను చేతులతో ప్రకటన పోస్టర్లు విలపిస్తుంటుంది. దీని తరువాత టెలివిజన్ లోని కాంక్ష రేపు 157.4 లక్ష ఉమ్మడి, మద్రాసు రేపు 180 లక్ష ఉమ్మడి, మార్కెట్ లో 145 లక్ష ఉమ్మడి వరుసగా చేబట్టాయి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 11.7% బాల కార్మికులు:

గ్రామ సీమల్ బాల కార్మికులు కేరళలో 1 కాలమైతే ఆంధ్రలో 11.7 కాలం. వంశాల్ లో వనిచేసే బాలికలు 0.3 కాలమైతే ఆంధ్రలో 10.5 కాలం అని ఇటీవలి లెక్కలవల్ల తేలింది.

పబ్లిక్ సెక్టరు బ్యాంకులలో డిపాజిట్లు రెట్టింపు:

పబ్లిక్ సెక్టరు బ్యాంకులలో గత 5 ఏళ్ళలో డిపాజిట్లు సుమారు రెండింతలు అయ్యాయి 1984 లో డిపాజిట్లు రూ. 63,102 కోట్లకు పెరిగింది.

సాలీనా 60 వేల టన్నుల

సామాన్యంగా భారతదేశం సుమారు 60,000 టన్నుల కాన్క్రీట్ ముంగోస్టు (డబ్బాం లోకి ఎక్కించిన ముడి) ఉత్పత్తి చేస్తుంది. రష్యాకు సుమారు 25,000

టన్నులు, నల్లమ అసియా, యూరప్, అఫ్రికా దేశాలకు 15,000 టన్నులు ఎగుమతి చేస్తుంది. దీనివల్ల రూ. 36 కోట్ల విదేశీ మారకాన్ని సంపాదించుకోగలుగుతుంటుంది.

550 లక్షల మందికి

దృష్టి లోపం:

భారతదేశంలో 550 లక్షల మంది అనేక రకాల దృష్టి లోపాలవల్ల బాధపడుతున్నారు. దీనికోసం పాట పారినా 40,000 మంది పిల్లలు వివారింపగల ఆందత్వంవల్ల బాధ పడుతున్నారు. దేశంలో కంటి వైద్యులను ఎదుర్కోడానికి 10,000 నైపుణులు అవసరం ఉంది. కాని 5,000 మంది కంటి నైపుణులు మాత్రమే ప్రస్తుతం ఉన్నారు.

జానగణనలో సోపానం

(ఆగస్టు 1985)

“తప్పలేమన్నవారు తందోవ తండంబు లద్విజనుల కెల్ల ఉండు తప్ప.”

—ఎమ్.ఎస్. నర్సయ్యారాయణమూర్తి, కళింగవట్టి.

“తప్పలేమన్నవారు తమ తప్ప లెరుగరు.”

—ఎ.కె. మూర్తి, మదిరవట్టి (కృష్ణాశిల్పం)

“దనము, విద్య, కీర్తి, ఈ మూడును అవివేకుల యందు మదమును వివేకుల యందు అణునము, వివేకులమును కలిగియుండును.”

కలం ప్రభావం

అద్భుతమైన ప్రపంచ చారిత్రక విషయాలు ఎన్నో వ్రాసి రికార్డు కాచినవరిద్దరూ. అంటే అది కలం ప్రభావమే. ప్రపంచ యుద్ధాలు, దిగ్విజయాలు, దేశ స్వాతంత్ర్యాలు, మహా సామ్రాజ్యాల సంస్థాపన, గొప్పగొప్ప వంశాల

గాంధీజీ

స్థాపన, వాటి పతనాలు, మహోత్సవాలు, దర్శనాలు—మొదలై నవాటిని గురించి కలం తేకపోతే మనకు తెలిసి ఉండేది కాదు.

మానవులు లోకంలో చూచిన విషయాలను, పొందిన అనుభవాలను, కలిగిన భావాలను మన కందరికీ కాళ్ళకానందాన్ని కలిగించే అద్భుత కీర్తనలు వ్రాయడం సాహిత్యం.

ఒక యుగంలో వెలిసిన వాక్యం అనాటి జనుల పితృగతులు, భావాలు, మనోవృత్తులు, ఆశలు. ఆశయాలు, రాజకీయ, సాంఘిక,

నైతిక మత పరిస్థితులను యథాతథంగా ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆ వాడు జీవించిన మహాత్ముల జీవితాలను ప్రతివరిస్తాయి.

మహర్షి వేదవ్యాసుడు రచించిన భారతాం తర్గతమైన గీత భారతీయులకు పరమ పూజ్యము. ప్రమాణము అయిన గ్రంథము. విశ్వ సాహిత్యంలో దీన్ని మించినది మరొకటి లేదు. భరత మహాముని రచించిన నాట్య శాస్త్రం, తెలుగులో నన్నయ, తిక్కన, ఎర్ర నలు రచించిన మహాభారతం. బోతన భక్తి భరితమైన తాగవతం, త్యాగయ్య అపూర్వ కీర్తనలు, క్షేత్రయ్య శృంగార పదాలు కాల గర్భంలో ఏనాడో కప్పబడిపోయి ఉండవలసి

మీరైతే...?

(అగస్టు 1985)

(శరీరాంగాల విక్రయం
వ్యాపారంగా పరిణమిస్తే?)

“బ్రతుకు విలువ దిగజారిందని
మానంగా రోదిస్తా.”

—పి. కృష్ణకుమారి, ఓంగోలు (పకాళంజిల్లా)

“అంగాలు అమ్ముకుని సొమ్ము చేసుకుంటూ,
వికలాంగులై ఉద్యోగం సంపాదిస్తా.”

—వి జగదీశ్, వరంగల్.

“ఎత్తయినకంటె అధికమైన గుణము లోకమున లేదు.”

నవే. అలాగే అంగ్ల భాషలో అరిస్టాటిల్, ప్లాక్రిట్స్ వంటి తత్వజ్ఞుల తత్వచింతనలు, డిబుస్సీ (Debussy), ఛాపిన్ (Chopin), బీథోవెన్ (Beethoven) వంటి సుప్రసిద్ధ

షేక్స్పియర్

అంగ్లేయ గాయకుల సంగీత రచనలు, డెవిస్ పవ్. పర్సనల్. థైరన్ వంటి అంగ్లేయ శవుల పద్య రచనలు కలం లేకపోతే మనకు సంక్రమించేవే కావు. ఇదేవిధంగా వివిధ భాషలలోను.

నెల్సన్, విన్స్టన్ చర్చిల్. జాన్ కెనడీ, మహాత్మా గాంధీ వంటి దేశ నాయకుల ధైర్య పాహసాలు. దేశభక్తి మొదలైన వివరణలు వ్రాసి ఉండకపోతే వీరిని ఎలాడో మనం విస్మరించి ఉండేవాళ్ళం కదా!

వారన్ హేస్టింగ్స్ పైన ఎడ్మండ్ బర్క్ (Edmund Burke) దో షా రో స జ, అబ్రహం లింకన్ గెట్టిస్బర్గ్ ప్రసంగం మొదలైనవి మనకు ఉన్నత ఆశయాంశు,

స్ఫూర్తిని కలిగిస్తాయి. నార్మికి, శ్రీహరుడు, కాళిదాసు. భవభూతి, బోకన, శ్రీనాథుడు, షేక్స్పియరు, మార్లో, హార్టీ, పెర్లీ, కీట్సు వంటి మహామహులెందరెందరో ప్రపంచ ప్రళాపిని పొందారంటే కలం వల్లే

రాజకీయరంగంలో కలం మహిమ అంతా ఇంతా కాదు. ఏ కొద్ది విమిషాలలోనో వ్రాసిన నాలుగు ముక్కలు రాజ్యాంశు తలక్రిందులు చేసేస్తాయి.

ఏకాంత జీవనం గడిపే కారాగార వాసులకు ఉత్తమ మిత్రులు ఇద్దరు - కలం, కాగితం. ఈ విధంగా ఎందరెందరో మహానుభావులు ప్రఖ్యాతిని పొందారు. జనహరలార్ నెహ్రూ రచించిన 'డిస్కవరీ ఆఫ్ ఇండియా', రాజాజీ వ్రాసిన భారత రామాయణాలు, బోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారి హిస్టరీ ఆఫ్ ది కాంగ్రెస్, ఉన్నవ వారి మాల పల్లి, జాన్ బున్యాన్ (John Bunyan) విలిగిమ్స్ ప్రోగెస్ వెప్పుకోదగినవి. ఇట్లే వివిధ దేశాలలో వివిధ భాషలలో అనేక ఉద్గ్రంథాలు వెలిసాయి.

ఇక ఉత్తరాల మూలంగా ఒక వ్యక్తి తన భావాలను, అనుభూతిని. ప్రేమను, ఆసు బంధాన్ని వ్యక్తీకరించుకుని హృదయంలో కరుడు గట్టుకుపోయిన మానసిక ఆరాటాన్ని ఇతరులకు తెలియజేసుకుని ఆత్మకాంతిని పొందగలుగుతున్నాడు. ఇదీ కలంతోపాటే సాధ్యం.

కలం ప్రభావంవల్లనే మానవలోకం కీర్తి, ప్రఖ్యాతి, సౌందర్యం, విజయంతి, జ్ఞానం, ధర్మం, నీతి విలబెట్టుకోగలుగుతుంది. ■

“ఒంటరిగా మార్గమందు వరువరాదు.”

వీరిని గురించి తెలుసుకోండి

సిగ్మండ్ ఫ్రాయిడ్ (1856.1939) :

ఆస్ట్రియా దేశపు మనస్తత్వవేత్త. కలలను విశ్లేషించి వ్యాఖ్యానించడం, మనస్తత్వ విశ్లేషణ ప్రారంభించాడు మనస్సుకు సంబంధించిన కాన్సప్టులను, నట్ కాన్సప్టు

రాజ్యాంగ సంవిధానాన్ని క్రోడీకరించాడు. 1950 వ సం. లో భారతదేశపు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికౌట రెండుసార్లు ఆ ఉన్నత పదవిని అధిష్టించి 1962 వ సం. లో విరమించుకున్నాడు.

ఫ్రాయిడ్, SIGMUND FREUD

భావాలను ప్రవేశపెట్టాడు. బాల్యదశలో రైంగ్లిక్ ప్రవృత్తి. ప్రాయంలో దాని ప్రభావం మొదలైన విషయాలను వ్యక్తీకరించాడు

డా. రాజేంద్రప్రసాద్ (1884.1963) :

భారతదేశపు తొలి అధ్యక్షుడు. ఇతడు బి.ఏ.ఎమ్.ఏ, ఎల్.ఎల్.బి మరియు ఎమ్.ఎల్.ఎ పరీక్షలలో ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. భారతదేశపు అధ్యక్షుడుగా ముఖ్యంగా

పాఠశుల అభిప్రాయాలు

(ఆగస్టు 1985)

“మనిషి దేవుడు కానక్కరలేదు
పశువుగా కాకుంటే అదే చాలు.”

—గుడ్ల వంశీవరావు,

కల్యాణ సింగువరం, (ఓడిస్సా)

“కలిమి కోరుట కన్న
చెలిమి పెంచుట మిన్న,
చెలిమి పెంచుట కన్న
చేయూత నిచ్చుట మిన్న.”

—పి. హెచ్. శ్రీనివాసరావు, ఖమ్మం.

“‘కారు’ లేదని మనం భావపడవద్దు;
నడవడానికి ‘కాళ్లు’ ఉన్నందుకు

సంతోషిద్దాం!”

—నిక్కుమారి రాజేశ్వర్,
కోరట్ కర్ (ఆంధ్ర)

“ఆత్మ విశ్వాసం అలవరచుకోవాలి,

మహద్గుణాలను పొందించడానికి దృఢనమ్మకం మూలం.”

—స్వామి వివేకానంద

టంగుటూరి సూర్యకుమారి :

సుప్రసిద్ధ పీఠాధిపతి, గౌరవవంతులు, నాట్యకళాకర్త. అనేక తెలుగు చిత్రాలలో నటించింది. ఇప్పుడు లండన్ నగరంలో ఇండియా పెర్ ఫార్మింగ్ అర్బన్స్ ద్వారా భారతీయ నాట్యకళకు, సంగీతకళకు అమూల్యమైన సేవ చేస్తుంది. రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ 'కింగ్ ఆఫ్ ది డార్క్ చేంబర్'లో నటించి 'ఆఫ్ డ్రాడెస్' అనాథ్కు గ్రహించింది.

ఉమర్ అలీషా (1885-1945) :

ఇస్లాం మతస్తుడు. ఆంధ్రప్రదేశ్ తూర్పు గోదావరి జిల్లా పితాపురం జన్మస్థలం. మాతృ భాష ఉర్దూ. తెలుగులో సరసంగా కవిత్వం చెప్పిన కవి. 14 ఏండ్ల వయస్సులోనే కవిత్వం చెప్పి 18 వ ఏట 'మజిలాల' అనే నాటకాన్ని ప్రచురించాడు. సేవాపత్రిని అంగీకరించక భాషాసేవకు, దేశసేవకు జీవితాన్ని గడిపిన దేశాభిమాని. తెలుగులో ఇతడు 'విచిత్ర విల్లజీయము, చంద్రగుప్త, అనసూయ' మొదలగు నాటకాలు, ఉమర్ ఖయ్యమ్, మహమ్మద్ ప్రవక్త చరిత్రము మొదలగు పద్యకావ్యాలేకాక నవలలు, ఖండ కావ్యాలు 50 కి మించి రచించాడు.

వల్లభాచార్యులు (1473-1531) :

ఆంధ్రుడు, గొప్ప విద్వాంసుడు. ఆచార్య కకుష్ఠయం అని ప్రఖ్యాతి చెందిన శంకర, భామినిజ, మధ్యాచార్యుల తరువాత జ్ఞానపాదు. జ్ఞాన, కర్మ, భక్తి సిద్ధాంతాలకు

క్రొత్త అర్థాలు చెప్పి 'వృద్ధిమార్గం' వ్యాపింప జేశాడు. సరికొద్దమైన ప్రేమతో వరమేశ్వరుని ఆరాధించి ప్రేమను తనలో విజృంభింపజేసుకుని ఈశ్వర సాన్నిధ్యంలో విహరించడం వృద్ధి మార్గమయ్యేక్కోవివేకం. గుజరాత్ రాజస్థాన్, ఉత్తరప్రదేశ్ పశ్చిమ ప్రాంతాలలో వల్లభాచార్యుల మతం ప్రచారంలో ఉంది ఎన్నో తెలుగు కుటుంబాలు ఈ మత ప్రచారానికి వైప్రదేశాలలో వివాహాలు ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. వేదాలలో వచ్చే నందేవాల భగవద్గీతలోనూ, భగవద్గీతలోని నందేవాల బ్రహ్మసూత్రాలలోనూ, బ్రహ్మసూత్రాలలోని నందేవాల భాగవతంలోను తీరగలపని విరూపించాడు.

(16 వ శతీ కరుణాయ)

రకరకాల ఔషధాలు ఉన్నాయి. డెక్స్ట్రో ఆంపెటామైన్ (Dextroamphetamine) లేక మెథామెఫెటైన్ (Methamphetamine) లను మించిన ఔషధాలు లేవు. దీనివల్ల 1. నిద్రాభంగం. 2. విరేచనాలు మొదలైనవి కలగడం వహజం. ఫెన్ ఫిరెమైన్ (Fenfluramine), పాండిరాక్స్ (ponderox) పాండిమిన్ (pondimin) తీసుకుంటే నిద్రాభంగం కలుగకపోయినా విరేచనాలు కలిగి తీరకాయి. క్రమ క్రమంగా మెల్లిగ పని చేసే పెన్ ఫెటామైన్, హైడ్రోక్లోరైడ్ 25, 50 మరియు 75 మి గ్రా వంటివి విదేశాలలో లభిస్తున్నాయి. వైద్యుల సలహాను తీసుకునే పీటేషి ఉపయోగించాలి. లేకపోతే శరీర ఆరోగ్యానికి హానికరం.

“నీవు ఆలోచించే కాంతి వీలోనే ఉంది, ఎంత ప్రయత్నించినా

ఇంకోచోట లభించదు. ఈ పత్యం అందరికీ తెలియదు.”

— సామి కామరామ్

మంచిగీళ్లు మందుగుమించిన బెషధం

బెషధాలవల్ల రోగాలు నయమవుతాయి కాని ఈ బెషధాలు ద్రవరూపంలో కొన్ని, ధన్యరూపంలో కొన్ని, గుళికలు, మాత్రలుగా

కొన్ని ఉంటాయి. మోతాదులు తీవ్రంగా, మాటుగా ఉండవచ్చు; సున్నితంగా, సౌమ్యంగా ఉండవచ్చు. వీటి ధర ఎక్కువగా ఉండవచ్చు; తక్కువగా ఉండవచ్చు. కొంతమంది రోగులకు ఇచ్చిన మంచి మోతాదు తట్టుకునే శక్తి ఉంటుంది. కొందరు భరించలేరు. కొందరికి మందులు వడవు - వికటిస్తాయి. మందులవల్ల మరికొన్ని రోగాలు కూడా పట్టుకుంటాయి. కాబట్టి రోగినివారక మందుగా బెషధం కంటే ఉత్తమమైనది. సౌమ్యమైనది, విరసాయకరమైనది ఎందుకు వాడకూడదు; సాధారణంగా చిన్న చిన్న రోగాలకు, జబ్బులకు బెషధాలు అనవసరం.

“ద్రవ్యాదస్త గుణం క్షీరం
క్షీరాదస్త గుణం వయః”

‘మందుకంటే 8 రెట్లు మంచిది పాలు. పాలకు 8 రెట్లు ఉత్తమమైనది నీరు అని ఆయుర్వేదంలో చెప్పారు.

కొన్ని రోగాల వివరణకు సంరక్షణకు ఉపకాంతి బెషధాలకంటే నీరు సర్వోత్తమమైనది.

నీటిచే నివారించుకోదగినవి :

1. విరేచనాలు, అతిసారం కడుపులో పురుగులు చేతులు వెచ్చని వీటితో కుత్రం చేసుకుని మరగబెట్టిన నీటిని త్రాగండి.

2. చర్మరోగాలకు, దురద, దద్దుర్లు రెండు మూడు పర్యాయాలు కుత్రంగా స్నానం చేయాలి ముఖ్యంగా పనిచేసిన తరువాత చెమట పట్టినప్పుడు స్నానం చేయాలి.

(8 వ శేష తరువాయి)

ఫార్లేతో అవార్డు గ్రహించిన

మొదటి మహిళ:

డా. సాహెబ్ ఫార్లేతో అవార్డును గ్రహించిన మొదటి మహిళ దేవికారాణి.

• • •

సూర్య తిరణాలకు 8 నిమిషాలు:

సూర్యతిరణాలు వింగి నుండి వేలమైతానికి 8 నిమిషాలు పడుతుంది.

“నరులకు గల అధికమును చూచి సహింపని వాడు
వ్యాధిలేని దుఃఖమును అనుభవించును.”

3. గాయాలు, నెత్తురుకారుట, పెటా నన్: గాయాలను తీగా నీటితోను, నమ్మ తోను కడిగి పొడిగుడ్డతో అద్ది తుడవాలి.

నీటితో చికిత్స:

1. ఎర్రచనాలు - అతిసారం: బాగా మంచి నీళ్ళు, వళ్ళరనం త్రాగాలి.

2. తాపజ్వరం: ముఖమీద తడిగుడ్డ పెట్టండి.

3. సాధారణ మూత్ర రోగాలు : (మూత్ర వినర్దన వమయంలో మంట) ఎక్కువగా మంచి నీటిని గానీ, వాల్లీ నీటిని గానీ త్రాగండి.

4. జలుబు, దగ్గు, ఆస్త్రా, నిమో

నియా: మరగకాచిన నీటిని ఎక్కువగా త్రాగాలి. నీటి ఆవిరి పీల్చాలి.

5. గొంతుపుండు: ఉప్పుతో వేడినీటిని పుక్కిలించాలి.

6. టెంకులు, నొప్పులు, కండరాల బిగువు: వేడినీటి కాపడం.

7. ముక్కు దిబ్బడ: ఉప్పునీటిని ముక్కులోకి పీల్చాలి.

8. ఒళ్ళు దురదలు, మంటలు : చల్లని నీటితో ఒత్తడం.

9. మలబద్ధత: ఎక్కువగా నీళ్ళు త్రాగండి.

10. పులి త్రేనుపులు, గుండెమంట: పాలు త్రాగండి.

ప్రపంచంలో 6000 లక్షల టెలిఫోనులు

ఇండర్ నేషనల్ టెలి కమ్యూనికేషన్స్ పానెల్ వారి వివేదిక ప్రకారం ప్రపంచంలో

సుమారు 6000 లక్షల టెలిఫోనులు ఉన్నాయి. అయితే వీటిలో 75 శాతం 9 దేశాలలో మాత్రమే ఉపయోగపడుతున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వివపించే జనాభాలో 75 శాతానికి ఇంకా టెలిఫోను సౌకర్యం లేదు.

అమెరికాలో టెలిఫోనులు అత్యధికం. సుమారు 1850 లక్షలు. జపాన్ లో 850 లక్షలవి అందనా. పశ్చిమ జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్, రష్యా, ఇటలీ, స్పెయిన్, కెనడా లలో కూడా టెలిఫోనులు అధికమే

స్వీడన్ లో ప్రతి 100 మందికి 85 టెలిఫోనులు ఉన్నాయి. అమెరికాలో 100 మందికి సుమారు 78 టెలిఫోనులు ఉన్నాయి.

జపాన్ ముఖ్యపట్టణమైన టోక్యోలో 5000 లక్షల జనాభా గల అప్రికా ఖండంలో కంటే ఎక్కువ టెలిఫోనులు ఉన్నాయి.

“కార్యసిద్ధి అనుబోల ప్రతిభలములు కలిగి ఉండును.”

పోటీలు

(అక్టోబరు 1985)

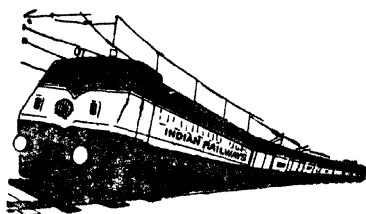
'విన్డమ్' పోటీలలో ఎవరైనా పాల్గొన వచ్చు. ఏ ఎంట్రీ కా ఎంట్రీ విడిగా పావు తావు సైజుకు తగ్గని కాగితం మీద వ్రాయాలి. ప్రతి ఎంట్రీ మీదా అడ్డంపు ఉండాలి. ఒకే కాగితం మీద ఒకటి కంటే ఎక్కువ ఎంట్రీలు వ్రాసే పరిశీలించబడవు. సరియైన, రేడా మేరైన ఎంట్రీలు చాలా ఉంటే లాటరీ వద్దతిలో ఎన్నికైన ముగ్గురు విజేతలకు రూ. 10 ల, రూ. 7 ల, రూ. 5 ల ఖరీదుచేసే పుస్తకాలు బహుమతులుగా పంపబడును. విజేతల ఎన్నికలో సంపాదకునిదే తుది నిర్ణయం. ఎంట్రీలకు 'పోటీ కూపన్' (ఒక ఎంట్రీకి చాలు) అంటించి పంపాలి. ఒక కూపన్ తో ఒకేసారి ఎన్ని ఎంట్రీ లయినా పంపవచ్చును. ఎంట్రీలు అందవలసిన ఆఖరు తేదీ: అక్టోబరు 20, 1985. పంపవలసిన చిరునామా: పోటీల నిర్వాహకుడు, తెలుగు "విన్డమ్", 8, దేశికా రోడ్డు, మైలాపూరు, మద్రాసు - 600 004. —సంపాదకుడు.

లంఛే' అనే అంశం మీద 300 మాటలకు మించకుండా వ్యాసం వ్రాసి పంపండి.

క్విజ్

1. బారి ద్వీపం ఎక్కడ ఉంది?
2. 'ఎడారి ఓడ' అని దేవిని అంటారు?
3. మొట్టమొదటి రెండు ఆణుబాంబులు

ముందుకు నడిస్తే ఎక్కువ వేగంతో పోగలం

మనం ఒక రైలులో కూర్చొని ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటే మనం రైలు వేగంతోనే ఉంటాము. ముందుకు నడుస్తూ ఉంటే రైలు కంటే ఎక్కువ వేగంగా కదులుతాం. మనం రైలు వెనుకవైపుకు నడిస్తే రైలు కంటే తక్కువ వేగంతో కదులుతాం.

వ్యాసం

'విద్యార్థులలో విద్యా ప్రమాణాలు పెరగా

యి.

కగా తానొక్కడు మేలుకుని ఉండరాదు."

ఎక్కడ ప్ర

4. కోహిమారు — సూచించిన వాటిలో
తేదికి సంబంధించినది: (ఎ) ప్రపంచంలో
మిక్కిలి పెద్ద జలపాతం, (బి) సుప్రసిద్ధమైన
తారక దేశపు వ్రతం, (సి) పేరుమోసిన
అప్పుకుడు.

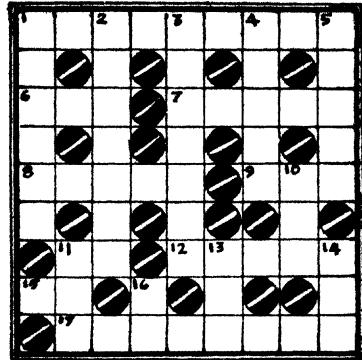
5. 'మీకిమాన్' వ్యంగ్య చిత్రాలను
సృష్టించినది ఎవరు?

6. తారకదేశపు ఏ రాష్ట్ర నాయకుడు
నెహ్రూచే తైదు చేయబడి, అయిన కుమార్తెచే
విడుదల చేయబడ్డాడు?

7. గుజ్జపు పిల్లను ఏమంటారు?

8. అమెరికాలో ఏపీమా పరిశ్రమకు
పేరుపొందిన నగరమేది?

నిలువు: 1. భాషాంతరీకరణము చేయు
వాడు, 2. బాగా వ్యాపించిన 'మరియాద'

అనే రెండు మాటలలో రెండవ మాటలో
అక్షరాలు కలిపిపోయినది, 8. హీనకులజాతి
రక్ష, 4. మెదపుట వలనను. రాపిడి వలనను
పుట్టిన జన మనోహరమగు సువాసన, 5. ఒక
రాక్షసునకు క్రతువు అనే మాట కలక్రిందు
లైంది, 10. వ్రదనములలో ఒకటికలుపు,
11. చేయి, చేవ్రాత, చేవ్రాయి, 13. రాజు
లకు రాజు, 14. అత్యాళ కలవాడు, రోలి,
18. కిక్కు, పిల్లవాడు.

పజిల్

అధారాలు - అడ్డం: 1. జీవేశ్వరుల
కథేదము ప్రతిపాదించిన శ్రీ శంకరాచార్యులు,
2. పీఠ మున్నగు సంగీత సాధనములధ్యని,
7. వస్త్రాను + అవిరి, 8. ధనమును పడ్డికి
ఇచ్చి జీవనము చేయవారిని, 9. హిందీలో
'నివాసము' అని అర్థమిచ్చే పదం తెలుగులో
వాడితే, 11. విప్లువు అని అర్థమిచ్చే కోతి, 12.
బ్రాహ్మము, పాద్యము, వైష్ణవము, బ్రహ్మం
తమ మొదలైన పదునెనిమిది, 15. సాధార
ణంగా బ్రేకపాన్డనంటి ఉపాహారానికి తెలు
గులోవాడే హిందుస్థానీ పదం 17. కులుకులు
గల విలుడు (రెండుమాటలు).

తెలివికి పరీక్ష

1. క్రిందివాటికి తెలుగు జాతి
యాలు వ్రాయండి: (ఎ) తిరుగులేని తీర్మా
నము, (బి) కలహమునకై కత్తిగట్టు, (సి)
ఏమియు లేకుండా చేయడం.

"క్రతువైనను ద్రవ్యంబు అడిగిన అట్టివానికి ద్రవ్యంబు ఇచ్చుట హాశము."

2. ఈ క్రింది కాళీలను సరైన అక్షరముతో పూరించుము: (ఎ) అభి_దనము = సంకోషించుట, (బి) అభి_దనము = నమస్కారము, (సి) అభి_దనము = పాదములంటి మొక్కుట.

3. గడియారము పదమాడు గంటలు కొట్టినప్పుడు దైము ఎంత?

4. ఈ క్రింది వాటిలో ఇముడని పదమేది?

(ఎ) వర్తమానము, (బి) మమష్యమానము, (సి) దేవమానము, (డి) బ్రహ్మమానము.

5. ఈ క్రిందివాటికి సరైన పదములు వ్రాయండి: (ఎ) ఏనుగుకూత____, (బి) మేపుధ్వని____, (సి) గాడిదకూత____, (డి) గుఱ్ఱంకూత____.

6. దీనిని కొందరు అక్షరరంగా చూస్తారు, కొందరు అక్షరరంగా వర్ణిస్తారు, కొందరు అక్షరరంగా వింటారు, కొందరు చూసి, విసి, చెప్పి కూడా తెలుసుకోలేకుండా ఉన్నారు, అది ఎవరు? ఎవరికి చెప్పారు? అది ఏమిటి?

7. ఒకరు అరణ్యంలోకి ఎంత దూరం వెళ్ళగలరు?

మాటలమహిమ

ఈ క్రింది మాటలకు సరియైన అర్థాన్ని అర్థాలను గు రించండి.

విన్డమ్ పోటీల కూపను అక్టోబరు 1985

1. అనన్సు: బండి (ఎ), పరమాత్మ (బి), భవిష్యత్తు (సి), పీరు (డి).

2. అనువు: దయ (ఎ), ఓదార్పు (బి), పంపుట (సి), సుంకము (డి).

3. ఈవి: కోరిక (ఎ), ఇవ్వ (బి), త్యాగము (సి), దానము (డి).

4. ఉపద: చివరి అక్షరమునకు ముందు అక్షరము (ఎ), కానుక (బి), మార్గము (సి), నది (డి).

5. అదీపకుడు: ఇంద్రకు విప్పుపెట్టే వాడు (ఎ), రపికుడు (బి), దీపములేవివాడు (సి), పురికొల్పివాడు (డి).

6. అలక: ప్రణయకోపము (ఎ), కుబేరుని పట్టణము (బి), ముంగురులు (సి), వృక్ష వికోపము (డి).

ఆరోగ్యానికి దోసచేసే మేలు

ఆరోగ్యానికివృద్ధికి దోస అనేక రకాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. శిరోజాలు బాగా పెట్టిగా విగవిగలాడుతూ ఒత్తుగా విడివిగా పెరగడానికి కారెట్లు, కోటకూర, బిచ్చలి రసంతో దోసరసం చేర్చి వాడండి. కీళ్ళవాతానికి జోనకాయ, కారెట్లరసం ఉత్తమమైనది వంటి రోగాలకు. చిగుళ్ళ వాపుకు మిఠంగా వయోడియాకు దోసరసం దివ్య ఔషధం.

“పానిగూళ్ళవంటి పట్టాలలో అనెడుదలు, దరిమలు, చిక్కుకుంటారు. సమర్థులు, ధనికులు వైటపడతారు.”

వి న డ మ
పో టీ ల కూ ప ను
అక్టోబరు 1985

బ్రాంచిలు తెరిస్తే' మీరైతే ఏం చేస్తారు:
క్షుప్తంగా చమత్కారంగా ఉంటే జనాలు
వ్రాయండి.

7. ఉరక: విశ్వాసింపక (ఎ), మిన్నక
(బి), ప్రయత్నములేక (సి), అశ్వాసము
(డి).

ముఖచిత్రవ్యాఖ్య

అరు మాదిలకు మించకుండా ఈ సంచిక
ముఖచిత్రానికి తగిన శీర్షిక వ్రాసి వంపండి.

పాఠకుల అభిప్రాయాలు

దై నందిన జీవితంలో మీకు ఎదురయ్యే ఏ
సంఘటనను గురించి అయినా ఒకటి రెండు
వాక్యాల్లో చమత్కారమైన వ్యాఖ్య వ్రాసి
వంపండి. ఉత్తమ వ్యాఖ్యకు రు. 5 ల
అవీడు తేసే పుస్తకం బహుమతి:

మీరైతే...?

'మన దేవుళ్లందరూ విదేశాలలో

కి మాదిలకు మించకుండా పైన కవి
సిద్ధున్న రెండు చిత్రాలనూ పరిశీలించి
చమత్కారమైన లేదా అలోచన రేకె తిండే
శీర్షికను సూచించండి.

"లోకసమ్మతముగా ప్రవర్తించుట, లోకదూష్టముగు కార్యములను చేయకుండుట,
ఇతరుల హిమ్ముల అఱియకుండుట, ఇతరులతో స్నేహభావము కలిగి ఉండుట
మంచి మార్గము."

భావపరిచయ పోటీ

(ఫలితాలు)

(ఆగస్టు 1985)

వ్యాసం: విజేతలు: మొదటి బహుమతి: కుమారి పి. ఆనంద్, తెనాలి: రెండవ బహుమతి: పి. మోహన్, కోరుకొండ, (విజయ నగరంజిల్లా); మూడవ బహుమతి: కందుకూరి సోమయ్య, కేసముద్రం (వరంగల్ జిల్లా).

క్విజ్—జవాబులు: 1. 8 సంవత్సరాలు, 2. అరుదేశాలు, 3. చీప్ జస్టిస్ ఆఫ్ ఇండియా, 4. కమిషన్, హిందీ మరియు ఇతర భాషలలో సుప్రసిద్ధ సంగీత గాయకురాలు, 5. రాజ్యసంత్రము, 6. 28 పెంచరీలు, 7. ఫుట్ బాల్. 8. హాతి.

విజేతలు: మొదటి బహుమతి. ఎమ్. పీరలక్ష్మి, కాకినాడ; రెండవ బహుమతి: బి. నాగార్జునరావు, భూపతి పాలెం, (తూ. గో. జిల్లా); మూడవ బహుమతి: బి. బాలమురళి కృష్ణ, తెనాలి.

పజిల్ - జవాబులు - అర్థం: 3. అకుమోదలు, 8. వివాహహస్తము, 7. ముదముజారు, 8. లోతు సముద్రము, 10. తురుము, 11. కుక్క, 12. వినాయకుడు. 14. అప్రమేయము, 16. కులము, 18. పుంగరుగా లచ్చి.

నిలువు: 1. కవికలోతు, 2. విహాయము, 3. ఆనముద్రనాము, 4. కుముదము,

5. దనుజాదీకుడు, 9. తురుష్క ప్రభువు, 12. వియద్గంగ, 13. కులకుల, 15. తాము, 17. లచ్చి.

విజేతలు: మొదటి బహుమతి: వి. జగదీశ్, వరంగల్; రెండవ బహుమతి: బి.వి. లక్ష్మి, గుడ్లపల్లెరు; మూడవ బహుమతి: ఎమ్. ఎస్. సత్యనారాయణమూర్తి, కళింగపట్నం.

ముఖచిత్రవ్యాఖ్య

(ఆగస్టు 1985)

“చూపుల్లో రాగా రెన్నో,
చిరునవ్వుల్లో భావరెన్నో.”

—ఎస్. వెంకటరమణ నల్లూయక్,
పుట్టూరు, (విజయనగరం జిల్లా)

“నీ దీర్ఘాలోచన చూస్తుంటే ‘వినోదమ్’ని
అన్ని భాషలలోకీ ప్రచురించేటట్లుంది.”

—యూ.ఎమ్. కుమార్, బళ్ళారి, (కర్ణాటక)

“ఈనాటి నీ మోము

ఏనాటి నీనోమో!”

—చెనమల్ల శ్రీనివాసులు, శ్రీ కాళహస్తి

“భూమిని విని, భార్యను, దైవమును, బంధువులను
తగునట్లుగా పూజించువాడు చెడక మానడు.”

